

Repertoriul jurisprudenței

CONCLUZIILE AVOCATULUI GENERAL
DOMNUL MICHAL BOBEK
prezentate la 19 noiembrie 2020¹

Cauza C-505/19

WS
împotriva
Bundesrepublik Deutschland

[cerere de decizie preliminară formulată de Verwaltungsgericht Wiesbaden (Tribunalul Administrativ din Wiesbaden, Germania)]

„Trimitere preliminară – Notificare roșie a Organizației Internaționale de Poliție Criminală (Interpol) – Articolul 54 din Convenția de punere în aplicare a Acordului Schengen – Articolul 50 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene – Principiul *ne bis in idem* – Articolul 21 TFUE – Libertatea de circulație a persoanelor – Directiva (UE) 2016/680 – Prelucrarea datelor cu caracter personal”

I. Introducere

1. Prezenta cauză ridică două aspecte noi cu privire la consecințele care decurg din aplicarea în spațiul Schengen a principiului *ne bis in idem* în legătură cu faptele pentru care Organizația Internațională de Poliție Criminală (denumită în continuare „Interpol”) a publicat o notificare roșie la cererea unui stat terț. Notificările roșii sunt emise pentru persoanele căutate fie în vederea angajării răspunderii penale, fie pentru executarea unei pedepse. Acestea sunt în esență cereri către autoritățile de aplicare a legii din întreaga lume pentru localizarea și, dacă este posibil, restricționarea provizorie a circulației persoanelor căutate, în așteptarea unei cereri de extrădare a acestora.

2. În primul rând, le este permis statelor membre ale Uniunii să pună în aplicare notificarea roșie și, astfel, să restricționeze circulația persoanei căutate, în cazul în care un alt stat membru al Uniunii a informat Interpol și, în același context, toți ceilalți membri ai Interpol că notificarea respectivă se referă la fapte pentru care poate fi aplicabil principiul *ne bis in idem*? În al doilea rând, le este permis statelor membre ale Uniunii, atunci când se aplică principiul *ne bis in idem*, să prelucreze în continuare datele cu caracter personal ale persoanei căutate conținute în notificarea roșie?

¹ Limba originală: engleza.

II. Cadrul juridic

A. Dreptul internațional

3. Potrivit articolului 2 alineatul (1) din Constituția Interpol, adoptată în anul 1956 și modificată cel mai recent în anul 2008, unul dintre obiectivele Interpol este:

„Să asigure și să promoveze cea mai largă asistență reciprocă posibilă între toate autoritățile poliției penale în limitele legilor existente în diferite țări și în spiritul Declarației Universale a Drepturilor Omului.”

4. Articolul 31 din Constituția Interpol prevede: „pentru a-și atinge obiectivele, Interpol necesită cooperarea constantă și activă a membrilor săi, care trebuie să facă tot ce le stă în putință și este compatibil cu legislațiile țărilor lor pentru a participa cu diligență la activitățile sale”.

5. În temeiul articolului 73 alineatul (1) din Normele Interpol privind prelucrarea datelor (denumite în continuare „IRPD”), adoptate în anul 2011, astfel cum au fost modificate cel mai recent în anul 2019, sistemul de notificări al Interpol constă într-un set de notificări codificate prin culori diferite publicate în anumite scopuri și notificări speciale. Notificările roșii sunt publicate în mod normal la cererea unui Birou Central Național (denumit în continuare „BCN”), „pentru a căuta locația unei persoane căutate și pentru detenția, arestarea sau restricționarea circulației acesteia în scopul extrădării, predării sau al unei alte acțiuni legale similare” (articolul 82 din IRPD). În temeiul articolului 87 din IRPD, în cazul în care o persoană care face obiectul unei notificări roșii este localizată, țara în care a fost localizată persoana respectivă trebuie: „(i) să informeze imediat Biroul Central Național sau entitatea internațională solicitantă și secretariatul general cu privire la faptul că persoana a fost localizată, sub rezerva limitărilor care decurg din legislația națională și din tratatele internaționale aplicabile”, și „(ii) să ia toate celelalte măsuri permise de legislația națională și de tratatele internaționale aplicabile, precum arestarea provizorie a persoanei căutate sau monitorizarea ori restricționarea circulației acesteia”.

B. Dreptul Uniunii

6. Articolul 54 din Convenția de punere în aplicare a Acordului Schengen din 14 iunie 1985 între guvernele statelor din Uniunea Economică Benelux, Republicii Federale Germania și Republicii Franceze privind eliminarea treptată a controalelor la frontierele comune² (denumită în continuare „CAAS”), inclus în capitolul 3 din aceasta (intitulat „Aplicarea principiului *ne bis in idem*”), prevede:

„O persoană împotriva căreia a fost pronunțată o hotărâre definitivă într-un proces pe teritoriul unei părți contractante nu poate face obiectul urmăririi penale de către o altă parte contractantă pentru aceleași fapte, cu condiția ca, în situația în care a fost pronunțată o pedeapsă, aceasta să fi fost executată, să fie în curs de executare sau să nu mai poată fi executată conform legilor părții contractante care a pronunțat sentința.”

² JO 2000, L 239, p. 19, Ediție specială, 19/vol. 1, p. 183.

7. Articolul 57 alineatele (1) și (2) din CAAS prevede:

„(1) Dacă o parte contractantă acuză o persoană de comiterea unei infracțiuni și autoritățile competente ale acestei părți contractante au motive să creadă că acuzația are legătură cu aceleași fapte pentru care s-a pronunțat o hotărâre definitivă într-un proces desfășurat pe teritoriul altei părți contractante, autoritățile respective, dacă consideră necesar, solicită informațiile necesare de la autoritățile competente ale părții contractante pe al cărei teritoriu s-a pronunțat deja hotărârea definitivă.

(2) Informațiile solicitate vor fi furnizate cât mai curând posibil și sunt luate în considerare când se decide acțiunea de întreprins în cadrul procedurii în curs de desfășurare.”

8. Potrivit considerentului (25) al Directivei (UE) 2016/680 a Parlamentului European și a Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice referitor la prelucrarea datelor cu caracter personal de către autoritățile competente în scopul prevenirii, depistării, investigării sau urmării penale a infracțiunilor sau al executării pedepselor și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Deciziei-cadru 2008/977/JAI a Consiliului³, toate statele membre sunt afiliate la Interpol și, „[p]rin urmare, este adecvat să se consolideze cooperarea dintre Uniune și Interpol prin promovarea unui schimb eficient de date cu caracter personal, asigurând, în același timp, respectarea drepturilor și libertăților fundamentale în ceea ce privește prelucrarea automată a datelor cu caracter personal”.

9. Conform definiției cuprinse în articolul 3 din Directiva 2016/680, „prelucrare” înseamnă orice operațiune sau set de operațiuni efectuate asupra datelor cu caracter personal sau seturilor de date cu caracter personal, cu sau fără utilizarea de mijloace automatizate, cum ar fi colectarea, înregistrarea, organizarea, structurarea, stocarea, adaptarea sau modificarea, extragerea, consultarea, utilizarea, dezvăluirea prin transmitere, diseminarea sau punerea la dispoziție în orice alt mod, alinierea sau combinarea, restricționarea, ștergerea sau distrugerea.

10. În conformitate cu articolul 4 alineatul (1) din Directiva 2016/680, datele cu caracter personal trebuie să fie printre altele „prelucrate în mod legal și echitabil”, „colectate în scopuri determinate, explicite și legitime și nu [...] prelucrate într-un mod incompatibil cu aceste scopuri”, „adecvate, relevante și neexcesive în ceea ce privește scopurile în care sunt prelucrate”.

11. În temeiul articolului 8 alineatul (1) din aceeași directivă „[s]tatele membre garantează legalitatea prelucrării numai dacă și în măsura în care aceasta este necesară pentru îndeplinirea unei sarcini de către o autoritate competentă în scopurile stabilite la articolul 1 alineatul (1) și aceasta se întemeiază pe dreptul Uniunii sau pe dreptul intern”.

12. În conformitate cu articolul 16 din Directiva 2016/680, persoanele vizate trebuie să beneficieze de „[d]reptul la rectificarea sau la ștergerea datelor cu caracter personal și la restricționarea prelucrării”.

13. Capitolul V din Directiva 2016/680 (alcătuit din articolele 35-40) este intitulat „Transferurile de date cu caracter personal către țări terțe sau organizații internaționale” și reglementează printre altele condițiile în care transferul de date cu caracter personal poate fi făcut către o țară terță sau către o organizație internațională.

3 JO 2016, L 119, p. 89. Notele de subsol din dispozițiile directivei au fost omise.

C. Dreptul intern

14. Articolul 153a alineatul (1) din Strafprozessordnung (Codul de procedură penală german, denumit în continuare „StPO”) prevede, în cazul infracțiunilor care se sancționează cu amendă sau cu o pedeapsă privativă de libertate mai mică de un an, că Staatsanwaltschaft (Parchetul) poate, cu acordul instanței judecătorești competente pentru începerea procedurii principale și al persoanei care face obiectul procedurii penale, să renunțe în mod provizoriu la dreptul de a exercita acțiunea publică, impunând în același timp condiții și obligații persoanei menționate, precum plata unei sume de bani către o organizație caritabilă sau către trezoreria publică, în cazul în care acestea sunt de natură să înlăture interesul public în a iniția proceduri judiciare și dacă gravitatea infracțiunii nu împiedică acest lucru. În cazul în care persoana care face obiectul procedurii penale respectă condițiile și cerințele, comportamentul în cauză nu mai poate face obiectul unei investigații în calitate de infracțiune.

15. În temeiul articolului 3 alineatul (1) din Gesetz über das Bundeskriminalamt und die Zusammenarbeit des Bundes und der Länder in kriminalpolizeilichen Angelegenheiten [Legea privind Oficiul Federal al Poliției Judiciare (denumit în continuare „BKA”) și cooperarea dintre statul federal și landuri în materie de poliție judiciară], din 1 iunie 2017⁴, BKA este oficiul național central al Republicii Federale Germania pentru cooperarea cu Interpol.

III. Situația de fapt, procedura națională și întrebările preliminare

16. În anul 2012, la cererea autorităților competente din Statele Unite ale Americii, Interpol a emis o notificare roșie cu privire la un cetățean german având reședința în statul respectiv (denumit în continuare „reclamantul”), în atenția tuturor oficiilor centrale naționale, în vederea localizării, arestării sau restricționării mișcărilor acestuia în scopul extrădării. Notificarea roșie s-a bazat pe un mandat de arestare emis de autoritățile Statelor Unite pentru printre altele acuzații de corupție, spălare de bani și fraudă.

17. Potrivit instanței de trimitere, Parchetul din München (Germania) a inițiat deja o procedură de investigare împotriva reclamantului cu privire la aceleași fapte ca cele acoperite de notificarea roșie. Aceste proceduri au fost încetate în anul 2009, după ce reclamantul a achitat o anumită sumă de bani, în conformitate cu articolul 153a alineatul (1) din StPO.

18. În anul 2013, în urma unui schimb de replici cu reclamantul, BKA a obținut de la Interpol publicarea unei anexe la notificarea roșie în cauză, care a prevăzut că BKA considera că principiul *ne bis in idem* era aplicabil în raport cu acuzațiile pentru care fusese emisă notificarea respectivă. În plus, autoritățile germane au solicitat autorităților Statelor Unite, deși fără succes, să șteargă notificarea roșie.

19. În anul 2017, reclamantul a introdus o acțiune în fața Verwaltungsgericht Wiesbaden (Tribunalul Administrativ din Wiesbaden, Germania), împotriva Republicii Federale Germania, reprezentată de BKA. Acesta a solicitat ca pârâta să fie obligată să ia măsurile necesare pentru înlăturarea notificării roșii. Reclamantul a declarat că nu putea călători în niciun stat parte la Acordul Schengen fără a risca arestarea. Într-adevăr, din cauza notificării roșii, aceste state îl plasaseră pe listele lor de persoane căutate. Potrivit reclamantului, această situație era contrară articolului 54 din CAAS și articolului 21 din TFUE. În plus, reclamantul a susținut că prelucrarea ulterioară de către autoritățile statelor membre a datelor sale personale conținute în notificarea roșie a fost contrară dispozițiilor Directivei 2016/680.

⁴ BGBl. I, p. 1354.

20. În acest context, având îndoieli cu privire la interpretarea adecvată a dispozițiilor relevante de drept al Uniunii, Verwaltungsgericht Wiesbaden (Tribunalul Administrativ din Wiesbaden) a decis, la 27 iunie 2019, să suspende procedura și să adreseze Curții de Justiție următoarele întrebări în vederea pronunțării unei decizii preliminare:

- „1) Articolul 54 din CAAS coroborat cu articolul 50 din [Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene] trebuie interpretat în sensul că deschiderea unei proceduri penale având ca obiect aceeași faptă în toate statele care au aderat la [Acordul Schengen] este interzisă, dacă un Parchet din Germania a suspendat o procedură penală deschisă, după ce acuzatul a îndeplinit anumite condiții și în special după ce a plătit o anumită sumă de bani stabilită de parchet?
- 2) Din articolul 21 alineatul (1) TFUE rezultă o interdicție pentru statele membre de a pune în aplicare mandatele de arestare emise de state terțe în cadrul unei organizații internaționale, precum [Interpol], dacă persoana vizată de cererea de arestare este cetățean al Uniunii și statul membru a cărui cetățenie o are persoana respectivă a transmis respectivei organizații internaționale și, astfel, și celorlalte state membre îndoieli privind compatibilitatea cererii de arestare menționate cu interzicerea dublei sancționări?
- 3) Articolul 21 alineatul (1) TFUE contravine deschiderii procedurii penale și arestării preventive în state membre a căror cetățenie nu este deținută de persoana vizată, dacă aceasta contravine interzicerii dublei sancționări?
- 4) Articolul 4 alineatul (1) litera (a) și articolul 8 alineatul (1) din Directiva [2016/680] coroborate cu articolul 54 din CAAS și cu articolul 50 din cartă trebuie interpretate în sensul că statele membre sunt obligate să adopte dispoziții legislative pentru a se asigura că, în cazul unei proceduri care duce la stingerea dreptului de urmărire penală în toate statele care au aderat la [Acordul Schengen], este interzisă prelucrarea în continuare a notificărilor «Red Notice» ale Interpol, care sunt susceptibile să conducă la proceduri penale ulterioare?
- 5) O organizație internațională precum Interpol dispune de un nivel adecvat de protecție a datelor, dacă nu există o decizie privind caracterul adecvat al nivelului de protecție în conformitate cu articolul 36 din Directiva [2016/680] și/sau o garanție în conformitate cu articolul 37 din Directiva [2016/680]?
- 6) Statele membre au dreptul de a prelucra datele înregistrate la Interpol într-o notificare circulară de căutare («Red Notice») de statele terțe doar dacă un stat terț transmite printr-o notificare circulară de localizare o cerere de arestare și extrădare și solicită arestarea care nu contravine dreptului european, în special interzicerii dublei sancționări?”

21. Instanța de trimitere a solicitat soluționarea cauzei în cadrul procedurii preliminare de urgență prevăzute la articolul 107 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Curții de Justiție. Prin Ordonanța din 12 iulie 2019, Curtea a decis că admiterea acestei cereri nu este necesară.

22. La 5 septembrie 2019, la cererea autorităților din Statele Unite, Interpol a șters notificarea roșie referitoare la reclamant.

23. În răspunsul său din 11 noiembrie 2019 la o cerere a Curții privind consecințele acestui eveniment asupra prezentei proceduri, instanța de trimitere a informat Curtea cu privire la intenția sa de a menține cererea de decizie preliminară. Instanța de trimitere a explicat că reclamantul a solicitat modificarea obiectului acțiunii din procedura principală. Reclamantul solicită în prezent instanței de trimitere să dispună obligarea Republicii Federale Germania să ia toate măsurile necesare (i) pentru a preveni emiterea de către Interpol a unei noi notificări roșii referitoare la aceleași fapte și, în cazul în care acest lucru se întâmplă, (ii) pentru a șterge noua notificare roșie. Instanța de trimitere explică

faptul că, în temeiul legislației naționale, este posibil să se modifice obiectul acțiunii și să se considere că este vorba despre o acțiune în constatare care este o continuare a unei acțiuni anterioare („Fortsetzungsfeststellungsklage”). Astfel, instanța de trimitere consideră că întrebările adresate rămân relevante pentru soluționarea litigiului pendinte în fața sa.

24. Au prezentat observații scrise în prezenta procedură reclamantul, BKA, guvernele belgian, ceh, danez, german, elen, francez, croat, neerlandez, polonez, român și al Regatului Unit, precum și Comisia Europeană. Reclamantul, BKA, guvernele belgian, ceh, danez, german, spaniol, francez, neerlandez și finlandez, precum și Comisia au prezentat de asemenea pledoarii în ședința din 14 iulie 2020.

IV. Analiză

25. Instanța de trimitere solicită în esență Curții să stabilească dacă dreptul Uniunii interzice statelor membre, atunci când Interpol emite o notificare roșie la cererea unui stat terț și această notificare se referă la fapte pentru care principiul *ne bis in idem* ar putea fi aplicabil, (i) să implementeze această notificare prin restrângerea libertății de circulație a persoanei căutate și (ii) să prelucreze în continuare datele personale ale acesteia conținute în notificare.

26. De la bun început, poate fi util să explicăm pe scurt ce este o notificare roșie. În temeiul articolului 82 din IRPD, notificările roșii sunt publicate la cererea autorităților naționale sau internaționale cu competențe de investigare și urmărire în materie penală „pentru a localiza o persoană căutată și pentru a solicita detenția, arestarea sau restrângerea libertății de circulație a acesteia în scopul extrădării, predării sau al unei acțiuni legale similare”. Articolul 87 din IRPD prevede că, în cazul în care o persoană care face obiectul unei notificări roșii, autoritățile din țara în care a fost localizată persoana în cauză trebuie să informeze de îndată autoritățile solicitante și Interpol cu privire la faptul că persoana a fost localizată și să „ia toate măsurile permise în temeiul dreptului național și al tratatelor internaționale, precum arestarea provizorie a persoanei căutate sau monitorizarea ori restricționarea circulației acesteia”.

27. În consecință, emiterea unei notificări roșii de către Interpol reprezintă o simplă cerere de asistență din partea unui membru al Interpol către ceilalți membri pentru a localiza și, acolo unde este posibil, pentru a restrânge circulația unei persoane căutate. O notificare roșie nu echivalează cu o cerere de extrădare și nu declanșează în mod automat o astfel de cerere, care trebuie, după caz, formulată separat. Cu toate acestea, este clar că o notificare roșie se emite în vederea efectuării unei extrădări sau a unor proceduri similare.

28. După ce am clarificat acest aspect și înainte de a examina problemele de fond ridicate în prezenta cauză, trebuie abordate o serie de probleme procedurale.

A. Admisibilitatea trimiterii și necesitatea continuă de a răspunde

29. În primul rând, BKA și guvernele belgian, ceh, german, elen, al Țărilor de Jos și al Regatului Unit au exprimat îndoieli cu privire la admisibilitatea *ab initio* a unei trimiteri. Argumentele acestora prezentate în acest sens pot fi regrupate în patru categorii, care sugerează în esență că: (i) decizia de trimitere nu include suficiente detalii cu privire la situația de fapt relevantă, (ii) situația în cauză în procedura principală se limitează la Germania și nu are de fapt un element transfrontalier, (iii) acțiunea în fața instanței de trimitere este inadmisibilă și/sau, în orice caz, nefondată, (iv) această acțiune este abuzivă, întrucât vizează contestarea competenței altor state membre decât Germania de a implementa o notificare roșie.

30. Considerăm că aceste obiecțiuni sunt neconvingătoare.

31. În primul rând, este adevărat că decizia de trimitere este deosebit de succintă. Cu toate acestea, această decizie, astfel cum a fost completată de observațiile părților, permite Curții să cunoască ce întrebări sunt adresate de instanța de trimitere și motivele pentru care sunt adresate aceste întrebări. În consecință, Curtea are la dispoziție elementele de fapt și juridice necesare pentru a da un răspuns util.

32. În al doilea rând, situația în cauză în acțiunea principală nu este în niciun caz una pur internă Germaniei. Pe de o parte, chiar dacă litigiul vizează într-adevăr un cetățean german care are reședința în țara respectivă, care contestă conduita autorităților germane, motivul acestei contestații este presupusa restricționare a libertății sale de circulație în întreaga Uniune, consacrată la articolul 21 TFUE. Curtea a afirmat în mod constant că dispozițiile care acordă drepturile la libera circulație, inclusiv articolul 21 din TFUE, trebuie interpretate în sens larg⁵. Faptul că un cetățean al Uniunii nu și-a exercitat (încă) drepturile nu înseamnă că situația este pur internă⁶. În opinia noastră, articolul 21 TFUE poate fi invocat de o persoană care încearcă în mod real și efectiv să facă uz de această libertate⁷. Aceasta este cu siguranță situația reclamantului: activitățile sale anterioare și din timpul procedurii principale, în special dialogul său cu BKA și cu autoritățile publice din alte câteva state membre, demonstrează în mod clar că intenția sa de a-și exercita această libertate nu este una pur ipotetică sau invocată instrumental⁸.

33. Pe de altă parte, aplicabilitatea Directivei 2016/680 nu se limitează la situații transfrontaliere. Același lucru este valabil, de fapt, atât pentru articolul 50 din cartă, cât și pentru articolul 54 din CAAS: ambele dispoziții se pot aplica în mod evident chiar și în cazurile în care un resortisant se confruntă cu autoritățile din propriul stat membru.

34. În al treilea rând, nu ține de competența Curții să evalueze dacă acțiunea din procedura principală este admisibilă, cu atât mai puțin întemeiată. Potrivit unei jurisprudențe constante, întrebările referitoare la interpretarea dreptului Uniunii adresate de instanța națională în cadrul normativ și factual pe care îl definește sub propria răspundere și a cărei exactitate Curtea nu are competența să o verifice beneficiază de o prezumție de pertinență⁹. Această prezumție de pertinență nu poate fi răsturnată de simplul fapt că părțile din acțiunea principală contestă anumite fapte, a căror acuratețe nu trebuie verificată de Curte, de care depinde delimitarea obiectului acțiunii respective¹⁰. În mod similar, această prezumție nu poate fi răsturnată de faptul că reclamantul ar putea în cele din urmă să nu aibă câștig de cauză în acțiunea principală în fața instanței naționale, în special în cazul în care Curtea adoptă o anumită interpretare a dreptului Uniunii în cauză. Faptul de a refuza admisibilitatea pentru motivul că răspunsul cu privire la fond ar putea fi negativ pe fond ar echivala într-adevăr cu faptul de a pune căruța în fața cailor.

35. În sfârșit, observăm că acțiunea principală a fost introdusă împotriva autorităților germane, care reprezintă părțile în fața instanței de trimitere, și orice decizie a acestei instanțe în procedura respectivă va avea în mod firesc efecte juridice numai cu privire la aceste autorități. Faptul că, pentru a acorda asistență instanței de trimitere, Curtea va trebui să clarifice de asemenea obligațiile care decurg pentru alte state membre decât Germania din dispozițiile de drept al Uniunii în cauză nu poate repune în discuție admisibilitatea trimiterii preliminare. Este adevărat că Curtea a refuzat să statueze în cauzele cu caracter artificial, introduse numai pentru a determina Curtea să se pronunțe cu privire la obligațiile legate de dreptul Uniunii ale altor state membre decât cel al instanței de

5 A se vedea în acest sens Hotărârea din 19 octombrie 2004, Zhu și Chen (C-200/02, EU:C:2004:639, punctul 31).

6 Recent, cu referințe suplimentare, a se vedea Concluziile avocatului general Hogan prezentate în cauza Generalstaatsanwaltschaft Berlin (C-398/19, EU:C:2020:748, punctele 73-76).

7 A se vedea în acest sens Hotărârea din 26 februarie 1991, Antonissen (C-292/89, EU:C:1991:80, punctele 8-14), și Ordonanța din 6 septembrie 2017, Peter Schotthöfer și Florian Steiner (C-473/15, EU:C:2017:633, punctele 19-21).

8 Spre deosebire, de exemplu, de Hotărârea din 29 mai 1997, Kremzow (C-299/95, EU:C:1997:254, punctul 16 și jurisprudența citată).

9 A se vedea în acest sens Hotărârea din 26 martie 2020, Miasto Łowicz și Prokurator Generalny zastępowany przez Prokuraturę Krajową (Regimul disciplinar pentru judecători) (C-558/18 și C-563/18, EU:C:2020:234, punctul 43 și jurisprudența citată).

10 A se vedea printre altele Hotărârea din 24 octombrie 2019, État belge (C-35/19, EU:C:2019:894, punctul 29 și jurisprudența citată).

trimitere¹¹. Cu toate acestea, în prezenta cauză nu există informații care să indice faptul că litigiul în fața instanței de trimitere ar fi creat în mod artificial pentru a determina Curtea să ia o poziție cu privire la anumite probleme interpretative care, în realitate, nu îndeplinesc nicio cerință obiectivă esențială pentru soluționarea litigiului respectiv. În plus, faptul că un răspuns dat de Curte cu privire la drepturile sau obligațiile unui stat membru va avea implicații (orizontale) pentru celelalte state membre este pur și simplu inerent problemelor referitoare la libertatea circulației între statele membre și elementele conexe recunoașterii reciproce între acestea.

36. În al doilea rând, BKA și guvernele belgian, ceh, german, spaniol, finlandez și al Regatului Unit susțin de asemenea că întrebările preliminare au devenit în prezent ipotetice. Acestea susțin că, în măsura în care notificarea roșie în cauză în procedura principală a fost ștearsă de Interpol în septembrie 2019, nu mai este necesar un răspuns la întrebările preliminare pentru ca instanța de trimitere să se pronunțe în cauza pendinte în fața sa.

37. Cu toate acestea, astfel cum s-a menționat la punctul 23 de mai sus, atunci când a fost întrebată de Curte cu privire la acest aspect specific, instanța de trimitere a explicat că, în temeiul dreptului național, reclamantului i se permite să își modifice concluziile și, de fapt, reclamantul a exercitat acest drept. Astfel, până în prezent, acțiunea în fața instanței de trimitere este (încă) pendinte și, conform acestei instanțe, rezultatul acesteia depinde (încă) de interpretarea dispozițiilor de drept al Uniunii care fac obiectul întrebărilor preliminare.

38. În plus, instanța de trimitere a sugerat, fără ca această sugestie să fie contestată de BKA sau de vreo altă parte care a depus observații, că notificarea roșie în cauză ar putea fi reintrodusă oricând în sistemul Interpol, în urma unei alte solicitări din partea autorităților competente din Statele Unite.

39. Având în vedere cele prezentate anterior și ținând seama de prezumția de pertinență de care se bucură cererile de decizii preliminare, considerăm că prezenta trimitere nu a devenit lipsită de obiect, în pofida retragerii notificării roșii.

B. Pe fond

40. Prezentele concluzii sunt structurate după cum urmează. Vom începe cu prima, cea de a doua și cea de a treia întrebare, care se referă toate la aplicabilitatea principiului *ne bis in idem* în prezenta cauză și, în caz afirmativ, la consecințele pentru celelalte state membre în ceea ce privește capacitatea acestora de a implementa notificarea roșie emisă de Interpol (1). În continuare, vom examina cea de a patra, cea de a cincea și cea de a șasea întrebare, care se referă la consecințele care decurg din aplicabilitatea principiului *ne bis in idem* în ceea ce privește procesarea datelor cu caracter personal ale persoanei căutate conținute în notificarea roșie. Cu toate acestea, vom aborda numai aspectele invocate în cea de a patra și cea de a șasea întrebare (2), întrucât considerăm că cea de a cincea întrebare este inadmisibilă (3).

¹¹ A se vedea Hotărârea din 11 martie 1980, Foglia (I) (104/79, EU:C:1980:73), și Hotărârea din 16 decembrie 1981, Foglia (II) (244/80, EU:C:1981:302).

1. Prima, cea de a doua și cea de a treia întrebare

41. Prin intermediul primei, al celei de a doua și al celei de a treia întrebări, care sunt analizate cel mai bine împreună, instanța de trimitere solicită să se stabilească dacă articolul 54 din CAAS coroborat cu articolul 50 din cartă și cu articolul 21 alineatul (1) TFUE se opune ca statele membre să implementeze o notificare roșie emisă de Interpol la cererea unui stat terț, care restrânge astfel libertatea de circulație a unui resortisant al Uniunii, în cazul în care un alt stat membru a notificat Interpol (și astfel și ceilalți membri ai Interpol) faptul că această notificare se referă la fapte pentru care ar putea fi aplicabil principiul *ne bis in idem*.

42. Pentru a răspunde la această întrebare, trebuie să se analizeze mai întâi dacă o măsură precum cea adoptată în anul 2009 de Parchetul din München cu acordul instanței competente în ceea ce privește reclamantul ar putea declanșa prin ea însăși aplicarea principiului *ne bis in idem* (a). În continuare, cu condiția ca aplicarea principiului *ne bis in idem* să fie într-adevăr declanșată în mod valid, vom analiza dacă acest principiu ar putea constitui un obstacol în calea extrădării către un stat terț, împiedicând astfel adoptarea unor măsuri restrictive care sunt esențiale în acest scop (b). Vom aborda în continuare scenariul efectiv al prezentei cauze în care s-ar părea că nu s-a stabilit încă aplicarea principiului *ne bis in idem* într-un caz specific (c și d).

a) Aplicabilitatea principiului *ne bis in idem* în cazul finalizării procedurilor penale altfel decât printr-o hotărâre judecătorească

43. De la bun început, este necesar să se verifice dacă o măsură precum cea adoptată în anul 2009 de Parchet cu privire la reclamant ar putea declanșa aplicarea principiului *ne bis in idem*. Aplicabilitatea articolului 54 din CAAS este condiționată de existența „unui proces soluționat în mod definitiv în cadrul uneia dintre Părțile Contractante”, care ar împiedica urmărirea ulterioară pentru aceleași fapte în alte state membre.

44. În opinia noastră, o decizie prin care Parchetul pune capăt definitiv urmării penale cu acordul instanței competente, care după ce învinuitul a îndeplinit anumite condiții interzice orice urmărire penală ulterioară în temeiul dreptului intern, se încadrează în domeniul de aplicare al articolului 54 din CAAS. Într-adevăr, există deja jurisprudență constantă în acest domeniu.

45. În Hotărârea Gözütok și Brügge, Curtea a abordat pentru prima dată problema și a constatat că principiul *ne bis in idem*, prevăzut la articolul 54 din CAAS, „se aplică și procedurilor prin care se interzice urmărirea penală ulterioară, precum procedura în cauză în acțiunile principale, prin care Parchetul dintr-un stat membru pune capăt, fără implicarea unei instanțe, procedurii penale declanșate în acest stat odată ce învinuitul a îndeplinit anumite obligații și în special a plătit o anumită sumă de bani stabilită de Parchet”¹².

46. Aceste constatări au fost confirmate și clarificate în jurisprudența ulterioară privind articolul 54 din CISA. În Hotărârea M, Curtea a subliniat că, pentru aplicarea principiului *ne bis in idem*, este necesar în primul rând ca acțiunea penală să se fi *stins în mod definitiv*¹³. În Hotărârea Spasic, Curtea a subliniat importanța îndeplinirii „condiției privind executarea” – potrivit căreia, în cazul în care s-a aplicat o pedeapsă, această pedeapsă „a fost executată, este în curs de executare sau nu mai poate fi executată”, pentru a se evita impunitatea de care ar putea beneficia persoanele condamnate definitiv într-un stat membru al Uniunii¹⁴.

12 Hotărârea din 11 februarie 2003 (C-187/01 și C-385/01, EU:C:2003:87, punctul 48).

13 Hotărârea din 5 iunie 2014 (C-398/12, EU:C:2014:1057, punctul 31).

14 Hotărârea din 27 mai 2014 (C-129/14 PPU, EU:C:2014:586, punctele 63 și 64).

47. În schimb, în Hotărârea Miraglia, Curtea a statuat că articolul 54 din CISA nu se aplică unei decizii a autorităților judiciare dintr-un stat membru prin care se pune capăt unei cauze, după ce Parchetul a decis să nu continue urmărirea penală pentru simplul motiv că procedurile penale au fost începute într-un alt stat membru împotriva aceluiași inculpat și pentru aceleași fapte, *fără niciun fel de apreciere cu privire la fondul cauzei*¹⁵. În mod similar, în Hotărârea Turanský, Curtea a reținut că articolul 54 din CAAS nu se aplică în cazul unei decizii a organelor de poliție care, după examinarea pe fond a cauzei, dispun încetarea urmării penale, într-un stadiu prealabil punerii în mișcare a acțiunii penale împotriva unei persoane bănuite că ar fi comis o infracțiune, în cazul în care această decizie de încetare, potrivit dreptului național al acestui stat, nu stinge definitiv acțiunea penală și *nu constituie astfel un impediment în calea unei noi urmăriri penale*, pentru aceleași fapte, în acest stat¹⁶.

48. În Hotărârea Kossowski, Curtea a afirmat în mod clar că decizia Parchetului de închidere a procedurii de investigație împotriva unei persoane, cu posibilitatea ca această procedură să fie redeschisă sau anulată și fără să fi fost impusă vreo sancțiune, nu poate fi caracterizată drept o decizie definitivă atunci când rezultă în mod clar din expunerea de motive a acestei decizii că procedura a fost închisă fără să fi fost efectuată o *investigație detaliată*¹⁷.

49. În concluzie, există, pe de o parte, deciziile definitive cu privire la o infracțiune (prezența sau absența elementelor constitutive ale acesteia sau alte tipuri specifice de decizii care nu conțin o astfel de afirmație, dar care echivalează cu o soluționare efectivă a cauzei), care, în temeiul dreptului intern, împiedică orice investigație ulterioară pentru aceleași fapte în același stat membru și, prin urmare, și în alte state membre. Pe de altă parte, există alte tipuri de încetări ale procedurii penale sau de neîncepere a acestora, de obicei efectuate de organele de poliție de la nivel național, care nu declanșează astfel de consecințe. O astfel de linie de demarcare este destul de intuitivă, dar dificil de stabilit în mod exhaustiv, având în vedere diferitele norme și proceduri din statele membre: pentru ca principiul *ne bis in idem* să fie declanșat în mod valid, trebuie să existe o decizie definitivă cu valoare de lucru judecat din partea unui stat membru care să definească întinderea noțiunii „*idem*” care poate să împiedice atunci „*ne bis*”. Dacă, metaforic vorbind, acel spațiu este lăsat liber, nu există nimic care să împiedice celelalte state membre să procedeze ele însele la investigații și la urmăriri penale.

50. Astfel, răspunsul care trebuie dat la prima întrebare a instanței de trimitere este într-adevăr afirmativ: evaluată în abstract, o decizie a Parchetului care a evaluat cauza pe fond și care, cu acordul instanței competente, pune capăt în mod definitiv procedurii penale după ce acuzatul a îndeplinit anumite condiții intră în domeniul de aplicare al articolului 54 din CAAS.

51. Cu toate acestea, faptul că un astfel de tip de decizie națională se încadrează în domeniul de aplicare al articolului 54 din CAAS, echivalând în mod potențial cu *un proces care a fost soluționat în mod definitiv într-o anumită parte contractantă*, este foarte îndepărtat în mai multe privințe de implicațiile potențiale cu privire la care instanța de trimitere solicită un răspuns în cea de a doua și cea de a treia întrebare. În special, ceea ce pare să lipsească este următoarea etapă logic necesară pentru a rezulta vreo întrebare în privința articolului 21 TFUE: o decizie cu caracter definitiv cu valoare de lucru judecat din partea autorității relevante dintr-un stat membru care confirmă identitatea faptelor în cauză (*idem*) și declanșează astfel interdicția unui *ne bis*, cu privire la aceleași fapte în întreaga Uniune, care ar putea avea de asemenea efecte asupra cererilor de extrădare din partea unor state terțe.

15 Hotărârea din 10 martie 2005 (C-469/03, EU:C:2005:156, punctele 34 și 35).

16 Hotărârea din 22 decembrie 2008 (C-491/07, EU:C:2008:768, punctele 40 și 45).

17 Hotărârea din 29 iunie 2016 (C-486/14, EU:C:2016:483, punctul 54).

52. Cu toate acestea, având în vedere observațiile părților și discuțiile care s-au desfășurat în ședință pe baza acestora, vom accepta pentru moment ipotezele de fapt și de drept inerente în cea de a doua și cea de a treia întrebare adresate de instanța de trimitere. În special, ca răspuns la cea de a treia întrebare, articolul 21 alineatul (1) TFUE, pe lângă interzicerea oricărei urmăririi penale în alte state membre, ar exclude și detenția temporară în alte state membre în vederea posibilității unei viitoare extrădări către un stat terț, în cazul în care articolul 54 din CAAS ar fi aplicabil în speță?

53. În opinia noastră, acesta ar fi cazul.

b) Principiul ne bis in idem ca impediment în calea extrădării (sau a arestării în vederea extrădării)

54. Există o legătură clară între principiul *ne bis in idem* și dreptul la libera circulație a persoanelor prevăzut la articolul 21 TFUE. Curtea a susținut în mod constant că „articolul 54 din CAAS are obiectivul să asigure faptul că nimeni nu este anchetat pentru aceleași fapte în mai multe state contractante *din cauza faptului că își exercită dreptul la liberă circulație*. [...] Acesta asigură faptul că sunt lăsate nestingherite persoanele ale căror cauze sunt soluționate definitiv cu ocazia urmăririi penale. *Acestea trebuie să poată circula liber*, fără a se teme de o nouă urmărire penală pentru aceleași fapte într-un alt stat contractant”¹⁸.

55. În opinia noastră, aplicarea unor astfel de declarații posibilelor cereri de extrădare din partea unor state terțe este de o simplitate lipsită de compromis. Logica trebuie să fie una în bloc. O decizie de interzicere a oricărei noi urmăririi penale pentru același fapt într-un stat membru trebuie să aibă aceleași efecte într-un alt loc în cadrul aceluiași spațiu de libertate, securitate și justiție, la fel precum ar avea în cadrul aceluiași sistem juridic intern.

56. În plus, în cazul în care un astfel de spațiu există în plan intern, acesta trebuie să aibă de asemenea consecințe în plan extern. Prin urmare, un stat membru nu poate să aresteze, să plaseze în detenție temporar sau să adopte orice altă măsură care să limiteze libertatea de mișcare a unei persoane vizate de o notificare roșie emisă de Interpol, în cazul în care s-a stabilit cu valoare de autoritate că procesul acestei persoane pentru aceleași fapte a fost soluționat în mod definitiv într-un alt stat membru. Orice astfel de măsură ar contraveni articolului 54 din CAAS prin restrângerea substanțială a dreptului conferit de articolul 21 TFUE. Un singur spațiu juridic înseamnă unul singur atât în plan intern, cât și în plan extern.

57. Cu toate acestea, unele guverne care au prezentat observații în prezenta procedură nu sunt de acord cu o astfel de concluzie, formulând trei obiecțiuni față de o astfel de propunere. În primul rând, acestea consideră că o astfel de concluzie se bazează pe o interpretare excesiv de largă a articolului 54 din CAAS. În opinia lor, această dispoziție are un domeniu de aplicare mai restrâns, care cuprinde numai urmărirea penală efectuată chiar de un stat membru, dar nu arestarea în vederea extrădării care să permită urmărirea penală ulterioară într-o țară terță (1). În continuare, acestea susțin că o astfel de interpretare ar echivala cu o aplicare extraterritorială a Acordului Schengen (2), creând astfel fricțiuni cu obligațiile statelor membre și ale Uniunii în temeiul dreptului internațional, asumate prin acorduri bilaterale de extrădare, în special cele încheiate cu Statele Unite ale Americii (3).

58. În secțiunile următoare, vom aborda pe rând aceste argumente.

¹⁸ A se vedea Hotărârea din 28 septembrie 2006, Gasparini și alții (C-467/04, EU:C:2006:610, punctul 27 și jurisprudența citată). Sublinierea noastră.

1) Noțiunea de „urmărire penală”

59. În primul rând, unele dintre guvernele care au prezentat observații susțin că, în cazul în care principiul *ne bis in idem* se opune ca o persoană să fie „urmărită penal”, acesta nu se opune ca o persoană să facă obiectul unor măsuri precum cele identificate în decizia de trimitere. În opinia acestora, nu trebuie să se considere că măsurile respective constituie „urmărire penală”, ci „măsuri de precauție” care vizează asistența acordată unui alt stat în care va avea loc urmărirea penală.

60. O astfel de interpretare a articolului 54 din CAAS pare oarecum formalistă. Nu vedem niciun element textual, contextual sau teleologic care să susțină opinia conform căreia conceptul de „urmărire penală” cuprinde numai procedurile penale care se desfășoară „de la început la sfârșit” în același stat și trebuie ca toate să fie efectuate de acest stat.

61. Formularea articolului 54 din CAAS nu impune ca urmărirea penală ulterioară care este interzisă să fie efectuată de o altă parte contractantă. Acesta împiedică orice urmărire penală într-o altă parte contractantă, acomodând astfel textual interdicția oricărei participări teritoriale la actele de urmărire penală efectuate în acest stat membru în numele altor state.

62. În continuare, nu există nicio îndoială că măsuri precum arestarea sau plasarea în detenție temporară – pe lângă faptul că îndeplinesc, *prima facie*, așa-numitele „criterii Engel”¹⁹ pentru a fi considerate de „natură penală” – permit ca urmărirea penală a persoanei căutate să se desfășoare într-un stat terț. Cu alte cuvinte, aceste măsuri fac parte dintr-un ansamblu de acte, care pot fi adoptate în mai multe state, prin care persoana căutată face obiectul unei proceduri jurisdicționale cu privire la o acuzație de natură penală.

63. Un stat membru al Uniunii care pune în aplicare o notificare roșie acționează în calitate de *longa manus* a statului responsabil cu urmărirea penală. Practic, acest stat membru acționează pentru și în numele procedurii de urmărire penală dintr-un alt stat, permițând în cele din urmă desfășurarea acesteia prin faptul de a supune persoana căutată competenței (în materie de urmărire penală a) unei țări terțe. Faptul de a sugera, în astfel de împrejurări, că un astfel de act nu face parte din urmărirea penală (obișnuită, desfășurată deja) într-o țară terță ar echivala cu faptul de a susține, cu scuzele de rigoare pentru utilizarea unei analogii atât de sinistre, dar totuși relevante, din dreptul penal material, că legarea unei persoane și predarea acesteia pentru a fi înjunghiată de un terț nu reprezintă (fapta accesorie sau în coparticipație a) uciderii, ci numai „o măsură de precauție” menită să asiste cealaltă persoană care ține un cuțit.

64. La nivelul scopului, în măsura în care articolul 54 din CAAS este menit printre altele să protejeze libertatea de circulație a cetățenilor Uniunii²⁰, orice interpretare diferită nu ar fi compatibilă cu acest obiectiv, precum și cu contextul drepturilor fundamentale în care funcționează această dispoziție, împreună cu articolul 50 din cartă. O persoană care este supusă arestării sau detenției temporare în vederea extrădării sale, în pofida faptului că este îndreptățită să beneficieze de principiul *ne bis in idem*, nu este – pentru a împrumuta limbajul folosit de Curte – „lăsată neperturbată” sau „capabilă să circule liber” în interiorul Uniunii.

19 Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului (denumită în continuare „CEDO”) din 8 iunie 1976, Engel și alții împotriva Olandei, CE:ECHR:1976:0608JUD000510071, punctele 80-82). Conform jurisprudenței constante a CEDO, „criteriile Engel” trebuie utilizate pentru a determina dacă a existat sau nu o „acuzație penală” în sensul articolului 4 („Dreptul de a nu fi judecat sau condamnat de două ori”) din Protocolul nr. 7 la CEDO. A se vedea printre altele Hotărârea din 10 februarie 2009, Sergey Zolotukhin împotriva Rusiei, CE:ECHR:2009:0210JUD001493903, punctul 53, și Hotărârea din 15 noiembrie 2016, A și B împotriva Norvegiei, CE:ECHR:2016:1115JUD002413011, punctele 105-107.

20 A se vedea mai sus punctul 54 din prezentele concluzii.

65. Acest lucru este confirmat deopotrivă de interpretarea dată de Curte acestui principiu, astfel cum este consacrat la articolul 50 din cartă. În ceea ce privește această dispoziție, Curtea a statuat în mod constant că „principiul *ne bis in idem* interzice cumulul *atât de procese penale, cât și de sancțiuni* care prezintă o natură penală în sensul acestui articol pentru aceleași fapte și împotriva aceleiași persoane”²¹. În consecință, simpla desfășurare a unor acte de procedură în legătură cu urmărirea penală a unei persoane este de asemenea interzisă în temeiul articolului 54 din CAAS.

2) O aplicare „extra-Schengen”

66. În al doilea rând, anumite guverne sugerează că articolul 54 din CAAS se aplică numai „în spațiul Schengen” și nu reglementează situațiile în care o persoană a fost judecată sau ar putea fi judecată într-un stat terț. Cu alte cuvinte, articolul 54 din CAAS ar fi obligatoriu pentru părțile contractante numai în relațiile lor reciproce, dar nu și în relațiile acestora cu state terțe (care sunt reglementate de dreptul intern sau internațional). Această poziție ar fi coroborată și de faptul că Acordul privind extrădarea între Uniunea Europeană și Statele Unite ale Americii²² nu prevede un motiv absolut de refuz în cazurile în care se aplică principiul *ne bis in idem*. În lipsa oricărei dispoziții exprese în această privință, chestiunea intră în competența statelor membre, care ar trebui astfel să fie libere să o reglementeze după cum consideră oportun, în special prin intermediul unor acorduri bilaterale.

67. Nu putem decât să fim de acord cu o serie de propuneri individuale conținute în aceste argumente. Cu toate acestea, cu siguranță nu suntem de acord cu combinarea acestora și cu concluzia la care s-a ajuns pe baza lor.

68. Pentru început, este adevărat cu siguranță că Acordul Schengen nu se aplică statelor terțe. Însă acesta se aplică în mod cert acțiunilor luate de părțile sale contractante pe propriile teritorii în numele statelor terțe. În rest, argumentul se suprapune în mare măsură cu cel prezentat în secțiunea anterioară: faptul de a nu fi urmărit penal pentru a doua oară *într-un* alt stat membru are un sens mai larg decât faptul de a fi urmărit penal *în cadrul și de către* statul membru respectiv. Acesta acoperă, atât la nivel textual, cât și sistemic și logic, faptul de a permite ca actele de urmărire penală ale unei părți terțe să se desfășoare pe teritoriul unei părți contractante.

69. Această concluzie este coroborată în continuare de o interpretare a articolului 54 din CAAS în lumina cartei. Articolul 50 din aceasta ridică principiul *ne bis in idem* la statutul de drept fundamental, stabilind că „[n]imeni nu poate fi judecat sau condamnat pentru o infracțiune pentru care a fost deja achitat sau condamnat în cadrul Uniunii, prin hotărâre judecătorească definitivă, în conformitate cu legea”²³. Se poate susține că „nimeni” trebuie să însemne „nimeni”, fără nicio limitare teritorială, și nu „nimeni, cu excepția persoanelor supuse urmăririi penale în afara Uniunii”.

70. În definitiv, ar fi o interpretare destul de neobișnuită a articolului 50 din cartă în cazul în care importanța și domeniul de aplicare ale acestui drept fundamental s-ar opri, pentru autoritățile statelor membre, la granițele externe ale Uniunii. Acest lucru ar fi nu numai periculos pentru o protecție efectivă a drepturilor fundamentale, întrucât încurajează eludarea, ci de asemenea nu ar avea sens, având în vedere suveranitatea statelor membre și *ius puniendi* al acestora: în cazul în care principiul *ne bis in idem* este suficient pentru a împiedica un stat membru să își exercite în mod direct competența în materie penală (și anume să urmărească el însuși o persoană), cum ar putea să nu fie suficient pentru a împiedica același stat membru să acționeze în numele competenței în materie penală a unui stat terț? Pentru ce motiv *ius puniendi* al unui stat terț ar fi mai bine protejat decât cel al unui stat membru?

21 A se vedea de exemplu Hotărârea din 20 martie 2018, Menci (C-524/15, EU:C:2018:197, punctul 25 și jurisprudența citată). Sublinierea noastră.

22 Acord privind extrădarea între Uniunea Europeană și Statele Unite ale Americii din 25 iunie 2003 (JO 2003, L 181, p. 27, Ediție specială, 19/vol. 6, p. 106) (denumit în continuare „Acordul UE-SUA”). Acest acord nu se aplică în speță.

23 Sublinierea noastră.

71. În acest sens, trebuie reamintit că, în Hotărârea Petruhhin²⁴ și în Hotărârea Pisciotti²⁵, Curtea a constatat că situația unui cetățean al Uniunii care face obiectul unor cereri de extrădare din partea unui stat terț și care și-a exercitat dreptul la liberă circulație în cadrul Uniunii Europene se încadrează în domeniul de aplicare al articolului 21 TFUE și, în consecință, al dreptului Uniunii în sensul articolului 51 alineatul (1) din cartă. Aceeași logică trebuie să fie valabilă în ceea ce privește un cetățean al Uniunii care *încearcă* în mod real și efectiv să își exercite această libertate²⁶. Astfel, în cazul în care obstacolul în calea libertății de circulație a reclamantului face ca situația sa să se încadreze în domeniul de aplicare al cartei, dreptul consacrat la articolul 50 din aceasta trebuie să fie de asemenea aplicabil situației respective.

72. Mai exact, situația reclamantului, care nu se poate muta din Germania în alte state membre ale Uniunii din cauza riscului de a fi arestat și, posibil, extrădat ulterior către un stat terț, este similară cu cea deja analizată de Curte în Hotărârea Schottöfer²⁷. În această cauză, extrădarea către un stat terț (Emiratele Arabe Unite) a fost refuzată întrucât persoana în cauză risca să fie condamnată la pedeapsa cu moartea. În prezenta cauză, arestarea sau o măsură similară în vederea extrădării ulterioare către un stat terț (Statele Unite ale Americii) ar trebui, fără îndoială, refuzată în temeiul principiului *ne bis in idem*.

73. În sfârșit, dorim să adăugăm pur și simplu că articolul 50 nu este singura dispoziție din cartă care este relevantă într-un caz precum cel din prezenta cauză. În special, o interpretare restrictivă a articolului 54 din CAAS ar putea crea probleme printre altele în temeiul articolului 6 (libertate și securitate) și al articolului 45 (libertatea de circulație) din cartă. Aceste dispoziții, deși nu au fost menționate de instanța de trimitere, par la fel de relevante în prezenta cauză. În opinia noastră, nu se poate considera în mod evident că interferența cu drepturile consacrate în aceste dispoziții, cauzată de măsurile restrictive adoptate pentru punerea în aplicare a unei notificări roșii, îndeplinește cerințele de la articolul 52 alineatul (1) din cartă atunci când persoana în cauză a fost, de exemplu, deja achitată cu privire la anumite acuzații penale sau a executat integral pedeapsa la care a fost condamnată.

3) Obligațiile bilaterale ale Uniunii și ale statelor membre în temeiul dreptului internațional

74. În al treilea rând, recunoaștem că argumentul susținut de unii intervenienți, bazat pe faptul că principiul *ne bis in idem* nu constituie un motiv absolut de refuz în temeiul Acordului UE-SUA, are, cel puțin la prima vedere, o anumită forță. Nu este nerezonabil să se susțină că, în cazul în care legiuitorul Uniunii ar fi intenționat să confere principiului *ne bis in idem* un domeniu de aplicare „extra-Schengen”, ar fi trebuit, eventual, inclus în acord un motiv ad-hoc de refuz.

75. Cu toate acestea, la o inspecție mai atentă, acest argument nu este în niciun caz determinant. De la bun început, nu este necesar să subliniem că pot exista diverse motive pentru absența unei dispoziții specifice în această privință, inclusiv reticența autorităților din Statele Unite de a o accepta²⁸. Mai important, trebuie atrasă atenția asupra articolului 17 alineatul (2) din Acordul UE-SUA, potrivit căruia, „[î]n cazul în care principiile constituționale ale statului solicitat sau hotărârile judecătorești definitive cu caracter obligatoriu pentru statul respectiv pot să îl împiedice să își execute obligația de extrădare, și nici prezentul acord, nici tratatul bilateral aplicabil nu permit soluționarea cazului, statul solicitat și statul solicitant recurg la consultări”.

24 Hotărârea din 6 septembrie 2016, Petruhhin (C-182/15, EU:C:2016:630).

25 Hotărârea din 10 aprilie 2018, Pisciotti (C-191/16, EU:C:2018:222).

26 A se vedea mai sus punctul 32 din prezentele concluzii.

27 A se vedea Ordonanța din 6 septembrie 2017, Peter Schottöfer și Florian Steiner (C-473/15, EU:C:2017:633).

28 În acest context, observăm că o abordare destul de restrictivă a principiului *ne bis in idem* pare să rezulte dintr-unul dintre acordurile anexate la ratificarea de către Statele Unite a Convenției internaționale privind drepturile civile și politice din anul 1992: „Statele Unite consideră că interdicția dublei incriminări de la [articolul 14] alineatul (7) se aplică numai atunci când hotărârea de achitare a fost pronunțată de o instanță din aceeași unitate guvernamentală, indiferent că este vorba de guvernul federal sau o unitate constitutivă, precum solicitarea unui nou proces pentru aceeași cauză”.

76. Această dispoziție implică faptul că părțile contractante recunosc posibilitatea ca, în cadrul ordinilor lor juridice, unele principii constituționale sau decizii judiciare definitive „să [le poată] împiedic[a] să își execute obligația de extrădare”, în pofida faptului că părțile nu au convenit ca acestea să dea naștere unui motiv absolut de refuz²⁹. Simplul fapt că orice astfel de principiu sau decizie nu împiedică în mod automat extrădarea, ci impune autorităților să declanșeze procedura de consultare prevăzută în acord nu aduce atingere existenței (și caracterului obligatoriu) al impedimentului legal.

77. Nu este relevant în acest context nici faptul, invocat de o serie de guverne, că, întrucât Acordul UE-SUA nu reglementează extrădarea în situații în care poate fi aplicabil principiul *ne bis in idem*, materia este reglementată, astfel cum se prezintă legislația în prezent, numai de dreptul intern. În acest context, guvernul german a susținut că o interpretare largă a articolului 54 din CAAS ar avea consecințe negative pentru relațiile dintre statele membre ale Uniunii și statele terțe, întrucât ar face mai dificil, dacă nu chiar imposibil, faptul ca acestea să respecte acordurile internaționale la care sunt părți (și, implicit, principiul *pacta sunt servanda*).

78. Este adevărat că, în absența unei reglementări a Uniunii în acest domeniu, normele în materie de extrădare intră în sfera de competență a statelor membre³⁰. Cu toate acestea, în situațiile reglementate de dreptul Uniunii, normele interne trebuie aplicate în conformitate cu dreptul Uniunii și în special cu libertățile garantate de articolul 21 TFUE³¹.

79. Încă din 1981, Curtea a considerat că „legislația penală și normele de procedură penală reprezintă domenii care țin în continuare de responsabilitatea statelor membre. Cu toate acestea [...] dreptul [Uniunii] stabilește de asemenea limite în ceea ce privește măsurile de control pe care, în temeiul acestui drept, statele membre sunt autorizate să le mențină în legătură cu libera circulație a mărfurilor și a persoanelor”³². *A fortiori*, acest lucru trebuie să fie adevărat aproximativ 40 de ani mai târziu, în condițiile în care statele membre s-au angajat să le ofere cetățenilor acestora „un spațiu de libertate, securitate și justiție [(denumit în continuare «SLS»)], fără frontiere interne, în interiorul căruia este asigurată libera circulație a persoanelor”³³.

80. În consecință, statele membre ale Uniunii rămân într-adevăr libere să reglementeze acest domeniu și, în acest context, să încheie acorduri bilaterale (sau multilaterale) cu state terțe. Cu toate acestea, demersul în cauză este legitim numai în măsura în care statele membre nu convin asupra niciunui angajament incompatibil cu obligațiile acestora care decurg din dreptul Uniunii. În principiu, chiar și în domenii care fac obiectul competenței naționale și în afara contextului specific al articolului 351 TFUE, statele membre nu pot eluda sau deroga de la obligațiile care le revin în temeiul dreptului Uniunii prin intermediul unor acorduri încheiate cu țări terțe. Acest lucru ar repune în discuție, în principiu, principiul supremației dreptului Uniunii³⁴.

81. Aceste considerații au o importanță deosebită în cazul de față, care se referă la un drept prevăzut în cartă. Curtea a afirmat în mod constant că Uniunea Europeană trebuie să își exercite competențele cu respectarea dreptului internațional și că actele adoptate în temeiul competențelor sale trebuie să fie interpretate, iar domeniul lor de aplicare limitat, atunci când este cazul, în lumina normelor relevante de drept internațional³⁵. Cu toate acestea, Curtea a precizat de asemenea în mod clar că această prioritate a dreptului internațional în raport cu dispozițiile de drept al Uniunii nu se extinde la

29 A se vedea, în ceea ce privește această dispoziție, Hotărârea din 10 aprilie 2018, Pisciotti (C-191/16, EU:C:2018:222, punctele 39-41).

30 A se vedea în acest sens Hotărârea din 6 septembrie 2016, Petruhhin (C-182/15, EU:C:2016:630, punctul 26).

31 A se vedea în acest sens Hotărârea din 13 noiembrie 2018, Raugevicius (C-247/17, EU:C:2018:898, punctul 45), și Hotărârea din 2 aprilie 2020, I.N. (C-897/19 PPU, EU:C:2020:262, punctul 48).

32 Hotărârea din 11 noiembrie 1981, Casati (203/80, EU:C:1981:261, punctul 27).

33 Articolul 3 alineatul (2) TUE.

34 A se vedea printre altele în acest sens Hotărârea din 21 ianuarie 2010, Comisia/Germania (C-546/07, EU:C:2010:25, punctul 42).

35 A se vedea în acest sens Hotărârea din 3 septembrie 2008, Kadi și Al Barakaat International Foundation/Consiliul și Comisia (C-402/05 P și C-415/05 P, EU:C:2008:461, punctul 291 și jurisprudența citată).

dreptul primar al Uniunii și în special la principiile generale de drept al Uniunii din care fac parte drepturile fundamentale³⁶. În consecință, nici Uniunea, nici statele membre (cu condiția să acționeze în domeniul de aplicare al tratatelor Uniunii) nu ar putea justifica o posibilă încălcare a drepturilor fundamentale prin obligația lor de a respecta unul sau mai multe tratate sau instrumente internaționale.

82. În orice caz, argumentul potrivit căruia interpretarea articolului 54 din CISA propusă în speță ar face dificilă, dacă nu imposibilă, respectarea de către statele membre a principiului *pacta sunt servanda* nu pare a fi corect, cel puțin în ceea ce privește Constituția Interpol. O notificare roșie emisă de Interpol nu impune membrilor săi, în toate împrejurările, să aresteze persoana căutată sau să adopte măsuri care îi restricționează deplasările. Acestea trebuie să informeze Interpol și statul solicitant atunci când o persoană căutată se află pe teritoriul lor, dar orice alte măsuri, inclusiv cele care restricționează libera circulație a acestei persoane, trebuie adoptate, în temeiul articolului 87 din IRDP, numai în măsura în care este „permis de legislația națională și de tratatele internaționale aplicabile”³⁷. De fapt, această dispoziție se referă și la „monitorizarea” persoanei căutate, ca posibilă alternativă la măsurile care restricționează circulația persoanei respective. În plus, astfel cum s-a menționat la punctul 27 de mai sus, o notificare roșie nu impune în niciun caz unui stat să extrădeze persoana care face obiectul unei astfel de notificări. În acest scop este necesară o solicitare specifică, care nu este reglementată de normele Interpol.

83. În consecință, considerăm că articolul 54 din CAAS poate fi aplicabil situațiilor în care o persoană a fost judecată sau poate fi judecată într-un stat terț. Cu condiția ca aplicabilitatea principiului *ne bis in idem* să fie constatată în mod oficial la nivel orizontal de către un stat membru, acest principiu va proteja persoana respectivă de extrădarea pentru același fapt de către orice alt stat membru. Aceasta este dimensiunea în care funcționează principiul *ne bis in idem* și recunoașterea reciprocă: un al doilea (sau al treilea sau al patrulea) stat membru va fi obligat să recunoască și să accepte faptul că primul stat membru a examinat cererea de extrădare, s-a convins că a existat într-adevăr identitate între o condamnare anterioară în cadrul Uniunii și fapta/faptele pentru care se solicită extrădarea și a ajuns la concluzia că, în ceea ce privește aceste acte, a fost declanșat principiul *ne bis in idem* și, pe această bază, a refuzat cererea de extrădare³⁸.

84. Privită în acest context, evaluarea făcută deja cu privire la existența obstacolului *ne bis in idem* în calea extrădării de către primul stat membru sesizat cu cererea poate fi în cele din urmă obligatorie pentru toate celelalte state membre sesizate de o cerere subsecventă de extrădare față de aceeași persoană. Dar în cadrul acestei dimensiuni și contrar unui număr de argumente de drept și politică internaționale prezentate în această secțiune de mai mulți intervenienți, nu există nicio restricție (cu siguranță nu una directă) asupra vreunor acorduri bilaterale sau obligații de drept internațional ale statelor membre. Acestea pot fi cu siguranță aplicate dacă statul membru este de fapt primul stat care se ocupă de această chestiune. Este pur și simplu necesar să se accepte decizia cu privire la aceeași chestiune care a fost luată deja de un alt stat membru în cadrul Uniunii. Odată ce această decizie a fost luată și dacă o cerere de extrădare a fost refuzată, un cetățean al Uniunii va beneficia de o anumită „umbrelă de protecție” în cadrul Uniunii, resortisantului Uniunii fiindu-i permis să circule liber în cadrul Uniunii fără teama de a fi urmărit penal pentru același/aceleași act(e).

³⁶ *Ibidem*, punctele 307 și 308.

³⁷ Această dispoziție reflectă articolul 31 din Constituția Interpol, potrivit căruia membrii Interpol „ar trebui să facă tot ce le stă în putință și este compatibil cu legislațiile țărilor lor pentru a participa cu diligență la activitățile sale”.

³⁸ A se vedea de asemenea în acest sens recenta Ordonanță a Oberlandesgericht Frankfurt am Main (Tribunalul Regional Superior Frankfurt am Main) din 19 mai 2020, 2 AusLA 3/20, ECLI:DE:OLGHE:2020:0519.2AUSLA3.20.00 (de asemenea în NStZ-RR 2020, 288), în care instanța respectivă a ridicat mandatul național de arestare în vederea extrădării (și a refuzat extrădarea în SUA în temeiul unui acord bilateral germano-american), pentru motivul că persoana căutată, cetățean italian, fusese deja urmărită penal pentru aceleași fapte ca cele din cererea de extrădare a Statelor Unite către Italia, ceea ce, în opinia OLG Frankfurt, a declanșat o interdicție a extrădării în temeiul principiului *ne bis in idem* și în alte state membre, inclusiv în Germania, împiedicând acest din urmă stat membru să extrădeze în temeiul acordului bilateral.

c) În cazul în care nu s-a stabilit într-o anumită cauză aplicarea efectivă a principiului *ne bis in idem*

85. Curtea a afirmat în mod constant că articolul 54 din CAAS implică în mod necesar existența unei încrederi reciproce a statelor contractante în sistemele lor de justiție penală și acceptarea de către fiecare stat a aplicării dreptului penal în vigoare în celelalte state contractante, chiar și în situația în care aplicarea propriului drept național ar conduce la o soluție diferită. Această încredere reciprocă necesită ca autoritățile competente în cauză din al doilea stat contractant să accepte o decizie definitivă care a fost pronunțată pe teritoriul primului stat contractant, astfel cum a fost comunicată acestor autorități³⁹.

86. Cu toate acestea, Curtea a arătat în mod clar că încrederea reciprocă menționată nu se poate dezvolta decât dacă al doilea stat contractant este în măsură să se asigure, pe baza înscrisurilor comunicate de primul stat contractant, că decizia în cauză luată de autoritățile competente din acest dintâi stat constituie într-adevăr o decizie definitivă care conține o apreciere asupra fondului cauzei⁴⁰.

87. Aceste principii au o importanță specială în prezenta cauză. Într-adevăr, rezultă din dosarul cauzei, astfel cum a fost completat de clarificările utile ale BKA și ale guvernului german, că până în prezent nu a existat nicio decizie definitivă, cu atât mai puțin una *judiciară*, cu privire la faptul dacă acuzațiile pentru care Interpol a emis notificarea roșie împotriva reclamantului se referă la aceleași fapte pentru care a fost soluționat în mod definitiv procesul din München al acestuia. Astfel, nu s-a constatat cu valoare de autoritate faptul că principiul *ne bis in idem* este de fapt aplicabil în cazul reclamantului din acțiunea principală.

88. Astfel cum a explicat BKA în observațiile sale, nu a fost necesară o astfel de constatare. Având în vedere cetățenia reclamantului, BKA nu a luat niciodată vreo măsură pentru ca notificarea roșie să devină operațională pe teritoriul Republicii Federale Germania. În opinia noastră, în lumina interdicției extrădării cetățenilor germani stabilită la articolul 16 alineatul (2) din Grundgesetz für die Bundesrepublik Deutschland din 23 mai 1949 (Legea fundamentală a Republicii Federale Germania), astfel cum a fost modificată, aceasta este abordarea BKA în toate cazurile în care o notificare roșie vizează un cetățean german, care în niciun caz nu ar putea fi extrădat într-un stat din afara Uniunii indiferent dacă ar putea fi aplicabil principiul *ne bis in idem*.

89. Acest lucru explică motivul pentru care, în cadrul celei de a doua întrebări, instanța de trimitere solicită să se stabilească dacă statele membre pot pune în aplicare o notificare roșie atunci când un alt stat membru a notificat Interpol și astfel și celelalte state membre ale Interpol cu privire la „preocupările” sale (în cererea originală de decizie preliminară, „*Bedenken*”), cu privire la aplicabilitatea principiului *ne bis in idem*. Formularea actului adițional la notificarea roșie publicat de Interpol în anul 2013 reflectă această poziție. Acesta prevede: „[Biroul Central Național din] Wiesbaden *consideră* că ar trebui să se aplice dubla incriminare, întrucât acuzațiile pe care se bazează notificarea circulară de localizare (*sic*) sunt identice cu o infracțiune pentru care Parchetul din München a inițiat procedurile împotriva persoanei care face obiectul notificării, proceduri care s-au încheiat”⁴¹.

90. Rezultă de asemenea din cronologia evenimentelor faptul că, în afară de un „e-sticker” inserat în baza de date a Interpol de către un ofițer de poliție național, nu a existat niciodată vreo constatare cu valoare de autoritate nici cu privire la identitatea faptei, nici cu privire la aplicarea principiului *ne bis in idem* în ceea ce privește aceste fapte: decizia în cauză a Parchetului datează din anul 2009, notificarea

³⁹ A se vedea Hotărârea din 29 iunie 2016, Kossowski (C-486/14, EU:C:2016:483, punctele 50 și 51 și jurisprudența citată).

⁴⁰ *Ibidem*, punctul 52.

⁴¹ Sublinierea noastră.

roșie a fost publicată de Interpol în anul 2012, iar reclamantul a introdus o acțiune în fața instanței de trimitere în anul 2017. Nu există nicio dovadă în dosarul cauzei cu privire la vreo procedură, în Germania sau în oricare alt stat membru al Uniunii⁴², în care s-a invocat și a fost soluționată problema posibilei aplicabilități a principiului *ne bis in idem*.

91. În consecință, chiar dacă, astfel cum s-a explicat mai sus, articolul 54 din CAAS pare, în abstract, aplicabil unei situații precum cea în cauză în acțiunea principală, se pare că problema dacă cele două proceduri în cauză au legătură cu același fapt nu a fost stabilită (încă), cu atât mai puțin stabilită *in mod definitiv* de autoritățile competente din Germania sau din oricare alt stat membru al Uniunii. În consecință, cel puțin deocamdată nu există nicio decizie pe care alte state membre, în lumina principiului încrederii reciproce, ar putea și ar trebui să o recunoască și să o accepte ca echivalentă cu propriile decizii.

92. În aceste împrejurări, considerăm că nimic nu se opune ca alte state membre decât Germania să pună în aplicare o notificare roșie emisă de Interpol împotriva reclamantului. Simplele *îngrijorări* exprimate de organele de poliție ale unui stat membru în privința aplicabilității principiului *ne bis in idem* nu pot fi echivalate, în sensul articolului 54 din CAAS, cu o decizie definitivă în sensul că acest principiu este într-adevăr aplicabil.

93. Recunoaștem cu siguranță situația dificilă a reclamantului. Cu toate acestea, consecințele juridice prezentate în secțiunea anterioară și urmărite de reclamant nu pot fi atașate decât unei decizii corespunzătoare emise în acest sens. Trebuie să existe un echilibru între protecție și impunitate. Curtea a afirmat deja că articolul 54 din CAAS „nu are ca scop protejarea unui suspect împotriva eventualității de a trebui să se supună unor cercetări succesive, pentru aceleași fapte, în mai multe state contractante”⁴³. Într-adevăr, această dispoziție trebuie interpretată „în lumina necesității nu doar de a asigura libera circulație a persoanelor, dar și de a promova prevenirea criminalității și de a combate acest fenomen în [cadrul SLSJ]”⁴⁴. În cauza Petruhhin și Piscioti, Curtea a subliniat că măsurile Uniunii adoptate în cadrul SLSJ trebuie să reconcilieze imperativele liberei circulații a persoanelor cu necesitatea de a adopta măsuri adecvate pentru prevenirea și combaterea criminalității. În special, măsurile Uniunii trebuie să vizeze de asemenea *evitarea riscului de impunitate* a persoanelor care au comis o infracțiune⁴⁵.

94. Aceste considerații sunt reflectate în procedură. Există o dispoziție specifică în CAAS care prevede situația în care există îndoieli cu privire la faptul dacă o persoană care poate fi urmărită penal într-un stat contractant poate beneficia efectiv de principiul *ne bis in idem* în această privință. Articolul 57 din CAAS prevede că, „în cazul în care o Parte Contractantă acuză o persoană de săvârșirea unei infracțiuni și autoritățile competente din această Parte Contractantă au motive să creadă că acuzația se referă la aceleași fapte ca cele pentru care a fost soluționat definitiv procesul persoanei respective într-o altă Parte Contractantă, aceste autorități solicită, dacă consideră necesar, informațiile relevante de la autoritățile competente ale Părții Contractante pe al cărei teritoriu a fost deja pronunțată hotărârea. Informațiile solicitate sunt furnizate cât mai curând posibil și sunt luate în considerare în ceea ce privește acțiunile suplimentare care trebuie întreprinse în cadrul procedurilor în desfășurare”. Această dispoziție este o manifestare, în acest context, a principiului cooperării loiale consacrat la articolul 4 alineatul (3) TUE.

42 O astfel de decizie ar fi putut fi luată, de exemplu, de autoritățile judiciare ale unui stat membru în care ar fi fost localizat reclamantul (altul decât statul său de reședință). În funcție de împrejurări, s-ar fi putut solicita autorităților respective să emită, să confirme, să modifice sau să ridice măsurile restrictive solicitate sau impuse de organele de poliție sau de Parchet, astfel cum a fost cazul, de exemplu, în scenariul faptic descris mai sus la nota de subsol 38.

43 A se vedea Hotărârea din 29 iunie 2016, Kossowski (C-486/14, EU:C:2016:483, punctul 45 și jurisprudența citată). Sublinierea noastră.

44 *Ibidem*, punctul 47.

45 Hotărârea din 6 septembrie 2016, Petruhhin (C-182/15, EU:C:2016:630, punctele 36 și 37), și, respectiv, Hotărârea din 10 aprilie 2018, Piscioti (C-191/16, EU:C:2018:222, punctul 47). Sublinierea noastră.

95. În consecință, în cazul în care există indicii că principiul *ne bis in idem* ar putea fi aplicabil în legătură cu acuzațiile pentru care Interpol a emis o notificare roșie împotriva unui cetățean al Uniunii, se poate aștepta din partea autorităților din alte state membre, în cazul în care acestea localizează persoana respectivă pe teritoriul lor, ca, în lumina articolului 57 din CAAS, acestea (i) să acționeze prompt pentru clarificarea situației și (ii) să ia în considerare în mod corespunzător informațiile furnizate de celelalte state membre. Astfel cum s-a menționat la punctul 85 de mai sus, Curtea a precizat deja în mod clar că statele membre trebuie să aibă posibilitatea de a se asigura, pe baza documentelor furnizate de statul membru în care a fost judecată persoana în cauză, că sunt îndeplinite condițiile pentru aplicarea principiului *ne bis in idem*.

96. Atât timp cât autoritățile competente ale statului membru nu au putut verifica dacă principiul *ne bis in idem* este aplicabil, acestora trebuie să li se permită în mod evident să pună în aplicare notificarea roșie și, în cazul în care este adecvat și necesar, să restrângă libertatea de circulație a persoanei căutate. Într-adevăr, nu există niciun temei în dreptul Uniunii care să le împiedice să respecte normele lor interne în această materie sau, după caz, tratatele internaționale care ar putea fi aplicabile. Cu toate acestea, odată ce autoritățile competente ale unui stat membru au luat această decizie, confirmând eventual că principiul *ne bis in idem* a fost declanșat în mod valabil în ceea ce privește o anumită notificare roșie, toate celelalte state membre sunt obligate să respecte această decizie definitivă.

d) Concluzie intermediară (și o analogie internă)

97. Având în vedere cele prezentate anterior, considerăm că articolul 54 din CISA coroborat cu articolul 50 din cartă și cu articolul 21 alineatul (1) TFUE se opune ca statele membre să pună în aplicare o notificare roșie emisă de Interpol la cererea unui stat terț și, prin urmare, să restricționeze libera circulație a unei persoane, cu condiția să existe o decizie definitivă adoptată de autoritatea competentă a unui stat membru cu privire la aplicarea efectivă a principiului *ne bis in idem* în raport cu acuzațiile specifice pentru care a fost emisă această notificare.

98. Ca o notă de subsol finală cu privire la acest răspuns propus, observăm că o astfel de soluție ar fi de asemenea în mod sistematic în concordanță cu instrumentele interne ale Uniunii care reglementează aspecte similare, precum Directiva 2014/41/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 3 aprilie 2014 privind ordinul european de anchetă (denumit în continuare „EIO”) în materie penală⁴⁶, sau Decizia-cadru 2002/584/JAI a Consiliului din 13 iunie 2002 privind mandatul european de arestare (denumit în continuare „MEA”)⁴⁷.

99. Potrivit articolului 11 alineatul (1) litera (d) din Directiva 2014/41, principiul *ne bis in idem* constituie unul dintre motivele pentru nerecunoașterea sau neexecutarea unui EIO. În acest context, nu trebuie trecut cu vederea că EIO-urile pot fi adoptate și *înainte* ca procedurile penale să fie inițiate efectiv⁴⁸ și de asemenea în procedurile care nu sunt etichetate formal ca „penale” în temeiul dreptului intern⁴⁹. Un alt instrument care include dispoziții similare celor incluse în Directiva 2014/41 este Decizia-cadru 2002/584. Aceste dispoziții implică faptul că articolul 54 din CAAS nu poate fi interpretat în mod restrictiv: principiul *ne bis in idem* nu este conceput de către legiuitorul Uniunii doar ca un obstacol în calea prezentării unui cetățean de două ori în fața instanței. În mod clar este

46 Directiva Parlamentului European și a Consiliului din 3 aprilie 2014 privind ordinul european de anchetă în materie penală (JO 2014, L 130, p. 1).

47 Decizia-cadru 2002/584/JAI a Consiliului din 13 iunie 2002 privind mandatul european de arestare și procedurile de predare între statele membre (JO 2002, L 190, p. 1, Ediție specială, 19/vol. 6, p. 3) cu modificările ulterioare.

48 A se vedea articolul 4 litera (a) din Directiva 2014/41.

49 A se vedea articolul 4 literele (b)-(d) din Directiva 2014/41.

vorba de mai mult. Acest principiu trebuie, cel puțin, să interzică măsurile care, oricare ar fi eticheta lor în temeiul dreptului intern, restricționează sever libertățile unei persoane (precum arestarea sau detenția temporară) și a căror adoptare este legată logic, funcțional și cronologic de procesul penal, chiar dacă acesta s-a desfășurat într-un stat terț⁵⁰.

100. În al doilea rând, aceste două instrumente confirmă de asemenea că, pentru a se produce efectul de blocare a principiului *ne bis in idem*, trebuie să existe o decizie definitivă cu privire la aplicarea efectivă a acestui principiu în raport cu cazul specific. Într-adevăr, legiuitorul Uniunii a urmat o abordare similară în ceea ce privește executarea unui EIO. Conform considerentului (17) al Directivei 2014/41, autoritățile statelor membre pot refuza executarea unui EIO atunci când acest lucru ar fi contrar principiului *ne bis in idem*. Cu toate acestea, „[a]vând în vedere caracterul preliminar al procedurilor care stau la baza unui ordin european de anchetă, executarea acestuia nu ar trebui să facă obiectul unui refuz *atunci când urmărește să stabilească existența unui posibil conflict cu principiul ne bis in idem*”⁵¹. În mod evident, un EIO este mai puțin restrictiv decât o măsură care limitează libertatea de circulație a unui cetățean, dar, probabil, principiul aflat la bază pare că ar putea fi transpus situațiilor guvernate de articolele 54 și 57 din CAAS. De asemenea, în conformitate cu articolul 3 alineatul (2) din Decizia-cadru 2002/584, aplicarea principiului *ne bis in idem* constituie unul dintre motivele pentru neexecutarea obligatorie a MAE. Cu toate acestea, atât timp cât autoritatea judiciară de executare nu a luat o decizie cu privire la executarea MAE, inclusiv cu privire la posibila aplicare a articolului 3 alineatul (2) din decizia-cadru, persoana în cauză poate, în conformitate cu articolele 11 și 12 din aceasta, să fie arestată și menținută în detenție⁵².

2. Cea de a patra și cea de a șasea întrebare

101. Prin intermediul celei de a patra și al celei de a șasea întrebări, care pot fi analizate împreună, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă dispozițiile Directivei 2016/680 coroborate cu articolul 54 din CAAS și cu articolul 50 din cartă se opun prelucrării ulterioare a datelor cu caracter personal conținute într-o notificare roșie emisă de Interpol, în cazul în care principiul *ne bis in idem* se aplică acuzațiilor pentru care a fost emisă notificarea.

102. De fapt, instanța de trimitere urmărește să se stabilească dacă, în împrejurări precum cele în discuție în prezenta cauză, odată stabilită aplicarea principiului *ne bis in idem*, statele membre ar fi obligate să șteargă datele cu caracter personal ale persoanei căutate conținute în notificarea roșie și să se abțină de la orice prelucrare ulterioară a acestor date. Instanța de trimitere se referă, în această privință, la articolul 4 alineatul (1), articolul 7 alineatul (3), articolul 8 alineatul (1) și articolul 16 din Directiva 2016/680.

103. De la bun început, am dori să menționăm că, pentru motivele explicate la punctele 85-92 de mai sus, nu este clar dacă principiul *ne bis in idem* este de fapt aplicabil în speță. Nu pare să se fi produs o astfel de apreciere cu valoare de autoritate în prezenta cauză. Din această perspectivă, s-ar putea sugera într-adevăr că problema ulterioară, pornind de la premisa că principiul *ne bis in idem* este într-adevăr aplicabil și privind consecințele asupra prelucrării datelor, este în acest stadiu ipotetică. Cu toate acestea, dacă acest principiu ar fi aplicabil, răspunsul pe care îl propunem instanței de trimitere ar fi următorul.

50 În această dimensiune, aducând din nou în discuție argumentul în esență sistemic *a fortiori* susținut deja la punctul 70 din prezentele concluzii: ar fi într-adevăr oarecum frapant să se ajungă la soluția practică care, în cadrul SLSJ, în cadrul căruia cooperarea penală trebuie facilitată, făcută mai ușoară și nestingherită, să se aplice de fapt reguli mai stricte și limitative, în timp ce orice ar fi posibil odată cu implicarea unui stat terț.

51 Sublinierea noastră.

52 Interesant, în Hotărârea din 16 noiembrie 2010, Mantello (C-261/09, EU:C:2010:683, punctul 40), Curtea a declarat că, având în vedere obiectivul comun de a se evita faptul ca o persoană să fie din nou urmărită penal sau judecată pentru aceleași fapte, articolul 54 din CAAS și articolul 3 punctul 2 din Decizia-cadru 2002/584 trebuie interpretate în mod uniform.

104. În primul rând, o cauză precum litigiul principal se încadrează în domeniul de aplicare al Directivei 2016/680, astfel cum este prevăzut la articolul 1 alineatul (1) din aceasta. Procesarea de către autoritățile statelor membre a datelor cu caracter personal conținute în notificările roșii emise de Interpol se referă la o persoană fizică identificabilă (persoana căutată), și vizează urmărirea penală a respectivei persoane pentru infracțiuni sau pentru punerea în executare a unor sancțiuni penale (având în vedere scopul notificărilor roșii în temeiul articolului 82 din IRPD).

105. În conformitate cu articolul 4 alineatul (1) din Directiva 2016/680, statele membre trebuie printre altele să se asigure că datele cu caracter personal sunt „prelucrate în mod legal și echitabil” [litera (a)], „colectate în scopuri [...] legitime și nu sunt prelucrate într-un mod incompatibil cu aceste scopuri” [litera (b)] și „exacte și, dacă este necesar, [...] actualizate” [litera (d)]. La rândul său, articolul 8 alineatul (1) din directivă prevede că „[s]tatele membre garantează legalitatea prelucrării numai dacă și în măsura în care aceasta este necesară pentru îndeplinirea unei sarcini de către o autoritate competentă în scopurile stabilite la articolul 1 alineatul (1) și [...] aceasta se întemeiază pe dreptul Uniunii sau pe dreptul intern”.

106. Este cert că condițiile prevăzute la articolul 8 alineatul (1) din Directiva 2016/680 sunt îndeplinite în general atunci când autoritățile statelor membre prelucrează datele cu caracter personal incluse într-o notificare roșie în vederea executării acesteia. De asemenea, nu se contestă faptul că, procedând astfel, autoritățile statelor membre acționează *atât în temeiul dreptului Uniunii, cât și al legislației naționale*. Astfel cum se arată în considerentul (25) al Directivei 2016/680, „[t]oate statele membre sunt afiliate la [Interpol]. Pentru a-și îndeplini misiunea, Interpol primește, stochează și difuzează date cu caracter personal pentru a ajuta autoritățile competente să prevină și să combată criminalitatea internațională. Prin urmare, este adecvat să se consolideze cooperarea dintre Uniune și Interpol prin *promovarea unui schimb eficient de date cu caracter personal*, asigurând, în același timp, respectarea drepturilor și libertăților fundamentale în ceea ce privește prelucrarea automată a datelor cu caracter personal. Atunci când se transferă date cu caracter personal din Uniune către Interpol și către țările care au membri delegați la Interpol, ar trebui să se aplice prezenta directivă, în special dispozițiile privind transferurile internaționale”⁵³.

107. În plus, este clar de asemenea că prelucrarea datelor incluse într-o notificare roșie este *necesară* pentru îndeplinirea unei misiuni efectuate de o autoritate competentă în scopul prevenirii, investigării, identificării sau urmăririi penale a infracțiunilor sau al executării sancțiunilor penale. Regimurile de notificări de diferite culori stabilite de Interpol constituie unul dintre pilonii sistemului de asistență reciprocă între corpurile de poliție judiciară pentru care a fost creat Interpol. În măsura în care permit o localizare mai rapidă și mai eficientă și, eventual, urmărirea penală a fugarilor, notificările roșii contribuie semnificativ la obiectivul Uniunii de a oferi cetățenilor săi un SLS) în care sunt adoptate măsuri adecvate pentru prevenirea și combaterea infracțiunilor.

108. În consecință, nu poate exista vreo îndoială că prelucrarea de către autoritățile statelor membre (sau, în acest scop, ale Uniunii Europene), a datelor cu caracter personal conținute într-o notificare roșie emisă de Interpol este în principiu legală.

109. Acestea fiind spuse, întrebarea esențială adresată de instanța de trimitere este dacă acest lucru rămâne valabil chiar dacă s-ar stabili că o notificare roșie emisă împotriva unei persoane privește fapte pentru care, în cadrul Uniunii, aceasta beneficiază de principiul *ne bis in idem*. Mai exact, într-un astfel de caz, Directiva 2016/680 (i) impune autorităților statelor membre să șteargă datele cu caracter personal ale persoanei și (ii) să interzică orice prelucrare ulterioară a datelor cu caracter personal de către autoritățile respectivelor state membre?

110. În opinia noastră, răspunsul la ambele întrebări trebuie să fie negativ.

⁵³ Sublinierea noastră. Înțelegem că în Germania executarea unei notificări roșii își găsește temeiul printre altele în dispozițiile Bundeskriminalamtgesetz (Legea privind Biroul Federal de Poliție în materie Penală).

111. În primul rând, este adevărat că articolul 7 alineatul (3) din Directiva 2016/680 prevede că, în cazul în care se constată transmiterea unor date cu caracter personal incorecte sau transmiterea unor date cu caracter personal în mod ilegal, acest lucru se comunică de îndată destinatarului. Într-un astfel de caz, datele cu caracter personal trebuie rectificate sau șterse sau prelucrarea acestora trebuie restricționată în conformitate cu articolul 16 din directiva menționată.

112. Cu toate acestea, în opoziție cu ceea ce sugerează instanța de trimitere, faptul că o persoană poate beneficia de principiul *ne bis in idem* în legătură cu acuzațiile pentru care a fost emisă o notificare circulară de localizare nu înseamnă că datele conținute în notificarea respectivă au fost transmise ilegal. Principiul *ne bis in idem* nu poate pune sub semnul întrebării veridicitatea și exactitatea datelor precum, de exemplu, informațiile personale, faptul că persoana respectivă este căutată într-un stat terț pentru că a fost acuzată sau găsită vinovată de săvârșirea anumitor infracțiuni și că a fost emis un mandat de arestare împotriva sa în statul respectiv. Nici transmiterea inițială a acestor date nu a fost ilegală, pentru motivele explicate mai sus.

113. În consecință, aplicarea principiului *ne bis in idem* nu implică, pentru persoana în cauză, dreptul de a solicita, în temeiul articolului 16 din Directiva 2016/680, ca datele sale cu caracter personal să fie șterse.

114. În al doilea rând, nu se poate argumenta în mod rezonabil că, în cazul în care principiul *ne bis in idem* ar fi aplicabil, trebuie exclusă orice prelucrare ulterioară a datelor cu caracter personal.

115. Articolul 3 alineatul (2) din directivă definește „prelucrarea” într-un mod foarte general ca „orice operațiune sau set de operațiuni efectuate asupra datelor cu caracter personal sau seturilor de date cu caracter personal, cu sau fără utilizarea de mijloace automatizate, cum ar fi colectarea, înregistrarea, organizarea, structurarea, stocarea, adaptarea sau modificarea, extragerea, consultarea, utilizarea, dezvăluirea prin transmitere, diseminarea sau punerea la dispoziție în orice alt mod, alinierea sau combinarea, restricționarea, ștergerea sau distrugerea”. Argumentele invocate de reclamant și la care instanța de trimitere pare să subscrie ar implica faptul că, din momentul în care se stabilește că este aplicabil principiul *ne bis in idem*, nu ar fi posibilă niciuna dintre aceste operațiuni (cu excepția ștergerii).

116. Cu toate acestea, nu găsim niciun temei în sensul acestei concluzii în Directiva 2016/680. Posibila „urmărire penală ilegală” nu poate fi echivalată pur și simplu cu „prelucrarea ilegală a datelor” în temeiul Directivei 2016/680. Nimic din textul și cu siguranță nimic din sistemul și scopul directivei respective nu permite ca logica aflată la baza articolului 54 din CAAS să fie transpusă în sistemul de protecție a datelor instituit prin Directiva 2016/680 și ca instanța de trimitere să înceapă să decidă cu privire la legalitatea prelucrării pe această bază. Aceste instrumente au o logică diferită și urmăresc un obiectiv diferit, creând astfel un alt tip de cadru juridic.

117. De fapt, pare să fie adevărat opusul celor sugerate în această privință de instanța de trimitere: dispozițiile din această directivă implică faptul că prelucrarea ulterioară a datelor cu caracter personal este nu numai legală, ci, având în vedere scopul prelucrării, chiar necesară.

118. Unele operațiuni de prelucrare pot fi într-adevăr necesare – și astfel, permise în conformitate cu articolul 4 alineatul (1) din Directiva 2016/680 – pentru a se asigura că sarcina pentru care datele au fost colectate (pentru a pune în aplicare notificarea roșie) este îndeplinită printre altele în mod „legal și corect”.

119. Astfel cum subliniază Comisia, precum și o serie de guverne, poate fi necesară o prelucrare ulterioară a datelor (precum consultarea, adaptarea, divulgarea sau diseminarea), pentru a se evita o situație în care persoana împotriva căreia a fost emisă notificarea roșie este supusă în mod eronat unor măsuri cu caracter penal în statele membre sau, în cazul adoptării unor astfel de măsuri, pentru a se asigura eliminarea rapidă a acestora.

120. În mod similar, poate fi necesară o anumită adaptare și stocare a datelor pentru a evita o situație în care o persoană este supusă în viitor (din nou) unor măsuri potențial ilegale pentru fapte acoperite de principiul *ne bis in idem*. De exemplu, astfel cum s-a menționat la punctul 38 de mai sus, în prezenta cauză nu se poate exclude ca Statele Unite ale Americii să solicite în viitor Interpolului să emită din nou o notificare roșie pentru aceleași acte. Adăugăm că, în cazul unor infracțiuni, de asemenea, nu este de neimaginat emiterea unei notificări roșii pentru aceleași fapte la cererea mai multor state.

121. În consecință, însăși aplicarea principiului *ne bis in idem* într-un caz specific poate face necesară o prelucrare ulterioară a datelor cu caracter personal conținute în notificarea roșie. Ar trebui să se menționeze că această prelucrare ulterioară se efectuează nu numai în interesul autorităților statelor membre, ci și sau poate chiar în special în interesul persoanei care face obiectul notificării roșii. În caz contrar și dacă toate datele ar trebui șterse imediat după declanșarea aplicării principiului *ne bis in idem*, consecințele ar putea fi destul de paradoxale: întinderea memoriei impuse de lege organelor naționale de poliție ar deveni ca cea a peștelui Dory (care încă încearcă să îl găsească pe Nemo)⁵⁴, astfel încât persoana căutată ar ajunge să fie nevoită, într-o repetare destul de nefericită precum a rolului lui Bill Murray în filmul *Groundhog Day* [„Ziua cârțiței”]⁵⁵, să invoce și să dovedească în mod repetat protecția în temeiul principiului *ne bis in idem*, în ceea ce privește acuzațiile penale în cauză.

122. În plus, unele prelucrări suplimentare de date pot fi permise și în temeiul articolului 4 alineatul (2) din Directiva 2016/680, o dispoziție care nu este menționată în decizia de trimitere. Această dispoziție permite, în anumite împrejurări, prelucrarea datelor cu caracter personal „în oricare dintre scopurile stabilite la articolul 1 alineatul (1), *altele decât cele pentru care datele cu caracter personal au fost colectate*”⁵⁶. Acest lucru înseamnă că datele colectate pentru a pune în aplicare notificarea roșie pot fi prelucrate (de exemplu, organizate, stocate și arhivate), sub rezerva îndeplinirii anumitor condiții și atunci când este necesar *în alte scopuri* permise de directivă⁵⁷.

123. În consecință, nici textul, nici logica Directivei 2016/680 nu susțin o interpretare potrivit căreia orice prelucrare ulterioară este ca atare interzisă. Cu toate acestea, prelucrarea ulterioară a datelor cu caracter personal trebuie, în mod evident, să fie efectuată în continuare în conformitate cu cerințele Directivei 2016/680, care rămân pe deplin aplicabile situației.

124. În special, suntem de acord cu guvernele germane și al Regatului Unit în sensul că este crucial să se stabilească dacă prelucrarea ulterioară poate fi considerată „necesară”, având în vedere împrejurările specifice, în sensul articolului 4 și al articolului 8 alineatul (1) din Directiva 2016/680. În termeni simpli, aceasta ridică întrebarea dacă o anumită operațiune de prelucrare poate fi necesară în lumina faptului că persoana beneficiază de principiul *ne bis in idem*.

125. De exemplu, stocarea continuă a datelor cu indicația că persoana în cauză nu poate fi urmărită penal pentru aceste fapte ca urmare a principiului *ne bis in idem* poate fi probabil considerată „necesară”, în timp ce răspândirea suplimentară către forțele de poliție a informației că persoana respectivă este căutată pe baza unei notificări roșii poate să nu fie astfel. În mod evident, o astfel de evaluare poate fi efectuată numai de la caz la caz, în lumina tuturor împrejurărilor relevante.

54 „Finding Nemo” (2003), în regia lui Andrew Stanton și Lee Unkrich (Pixar și Walt Disney).

55 „Groundhog Day” (1993), în regia lui Harold Ramis (Columbia Pictures).

56 Sublinierea noastră.

57 În plus, în temeiul articolului 4 alineatul (3) din Directiva 2016/680, prelucrarea poate include și „arhivarea în interes public sau în scopuri științifice, statistice sau istorice pentru scopurile stabilite la articolul 1 alineatul (1), cu condiția unor garanții adecvate pentru drepturile și libertățile persoanelor vizate”.

126. În acest context, trebuie subliniat că, în temeiul articolului 4 alineatul (4) din Directiva 2016/680, operatorul trebuie să demonstreze respectarea criteriului necesității. De asemenea, trebuie amintit că o persoană vizată beneficiază de anumite drepturi care îi sunt conferite de articolele 12-18 din această directivă.

127. De exemplu, ne putem imagina că i se poate recunoaște persoanei împotriva căreia a fost emisă o notificare roșie dreptul de a solicita autorităților statelor membre să completeze sau să actualizeze, în bazele lor de date, datele conținute într-o notificare roșie, prin adăugarea unei indicații, după caz, în sensul că aceasta a fost deja judecată și achitată sau condamnată în cadrul Uniunii pentru acele fapte. Într-adevăr, în temeiul articolului 4 alineatul (1) litera (d) din Directiva 2016/680, statele membre trebuie să garanteze că datele cu caracter personal sunt printre altele „exacte și, dacă este necesar, sunt actualizate”. În acest scop, articolul 16 alineatul (1) din Directiva 2016/680 conferă persoanelor vizate printre altele „dreptul de a obține completarea datelor cu caracter personal care sunt incomplete”. Cu toate acestea, trebuie arătat că, în contextul prezentei cauze, un astfel de scenariu este încă oarecum ipotetic, având în vedere că aplicabilitatea principiului *ne bis in idem* în cazul situației reclamantului nu pare să fi fost stabilită de vreo autoritate competentă a unui stat membru.

128. Având în vedere cele prezentate anterior, considerăm că dispozițiile din Directiva 2016/680 coroborate cu articolul 54 din CAAS și articolul 50 din cartă nu se opun prelucrării ulterioare a datelor cu caracter personal conținute într-o notificare roșie emisă de Interpol, chiar dacă principiul *ne bis in idem* s-ar aplica acuzațiilor pentru care a fost emisă notificarea, cu condiția ca prelucrarea să se efectueze în conformitate cu normele stabilite în această directivă.

3. Cea de a cincea întrebare

129. Prin intermediul celei de a cincea întrebări, instanța de trimitere solicită să se stabilească dacă o organizație internațională precum Interpol deține un nivel adecvat de protecție a datelor în sensul Directivei 2016/680 în cazul în care nu există o decizie privind caracterul adecvat al nivelului de protecție în temeiul articolului 36 din această directivă și/sau nu există garanții adecvate în temeiul articolului 37 din directiva respectivă.

130. Răspunsul la această întrebare, având în vedere formularea sa, ar fi destul de simplu. Dispozițiile Directivei 2016/680 sunt clare în acest sens: o organizație internațională nu are un nivel adecvat de protecție a datelor în sensul Directivei 2016/680 dacă nu există nici o decizie privind caracterul adecvat al nivelului de protecție în temeiul articolului 36 din aceasta și nici garanții adecvate în sensul articolului 37 din directiva menționată, *cu excepția cazului în care se aplică una dintre excepțiile prevăzute la articolul 38 din aceasta*.

131. Cu toate acestea, bănuim că un astfel de răspuns abstract și generic, care nu face altceva decât să îndrume instanța de trimitere către relația dintre diferitele dispoziții din capitolul V din Directiva 2016/680, nu este cel pe care îl caută instanța de trimitere.

132. Această impresie este confirmată de decizia de trimitere. Instanța de trimitere precizează că, în cazul în care Interpol, într-o situație precum cea în cauză în acțiunea principală, nu se asigură că datele cu caracter personal conținute într-o notificare roșie sunt șterse sau corectate în mod corespunzător, ca urmare a aplicabilității principiului *ne bis in idem*, pot apărea îndoieli cu privire la caracterul adecvat al normelor Interpol de protecție a datelor în temeiul Directivei 2016/680. În cele din urmă, acest lucru ar conduce, în opinia instanței de trimitere, la întrebarea dacă statele membre nu ar trebui să se abțină de la cooperarea cu Interpol.

133. Instanța de trimitere menționează, în această privință, considerentul (64) al Directivei 2016/680, potrivit căruia, „[î]n cazul în care se transferă date cu caracter personal din Uniune către operatori, persoane împuternicite de către operatori sau alți destinatari din țări terțe sau organizații internaționale, nivelul de protecție a persoanelor fizice garantat în Uniune [...] nu ar trebui să fie diminuat”. Cazul invers al transmiterii de date dintr-o țară terță sau o organizație internațională către statele membre ale Uniunii nu este reglementat în mod expres în Directiva 2016/680. Dar, potrivit instanței de trimitere, ar trebui să se aplice aceleași principii.

134. Aceste afirmații ne lasă oarecum perplexi. Se pare că, prin intermediul celei de a cincea întrebări, instanța de trimitere încearcă de fapt să solicite Curții să îi confirme părerea că Interpol nu are un nivel adecvat de protecție a datelor în temeiul Directivei 2016/680, pentru motivul că nu există o decizie privind caracterul adecvat al nivelului de protecție și nu există garanții adecvate.

135. Cu toate acestea, nu numai că nu suntem convingși de premisa pe care se bazează o astfel de întrebare, dar, mai important, nici nu reușim să înțelegem motivul pentru care este adresată această întrebare în contextul prezentei proceduri.

136. În primul rând, instanța de trimitere consideră că Directiva 2016/680 conține o lacună în măsura în care nu reglementează transferul (de intrare) de date cu caracter personal de la organizații internaționale către Uniune și statele membre. Cu toate acestea, existența unei astfel de lacune nu este, în opinia noastră, deloc evidentă. Legiuitorul Uniunii a reglementat transferul de date cu caracter personal din Uniune către terți (fie că este vorba de o organizație internațională sau un stat terț), pentru a se asigura că aceste date, odată ce părăsesc „spațiul virtual” al Uniunii, continuă să fie tratate în conformitate cu standarde echivalente. Cu toate acestea, situația referitoare la transferul de date cu caracter personal dintr-o parte terță către Uniune este, în mod firesc, diferită. Odată ce aceste date au intrat în „spațiul virtual” al Uniunii, orice prelucrare trebuie să respecte toate normele relevante ale Uniunii. În aceste situații, s-ar putea, în consecință, să nu fie necesare norme precum cele prevăzute la articolele 36-38 din Directiva 2016/680. De asemenea, Uniunea nu are niciun interes (cu atât mai puțin competența) de a solicita terților să prelucreze date cu caracter personal care nu provin din Uniune în conformitate cu norme echivalente cu ale sale.

137. În al doilea rând și mai important, nu vedem nici motivul pentru care ar fi necesar un răspuns din partea Curții la această întrebare pentru ca instanța de trimitere să se pronunțe în cauza pendinte în fața sa. Prezenta cauză nu se referă la transferul de date din statele membre ale Uniunii către Interpol, ci situația inversă. Întrebarea pe care o ridică prezenta cauză este în esență referitoare la ce pot și ce nu pot face statele membre ale Uniunii în temeiul Directivei 2016/680, atunci când primesc date de la Interpol cu privire la o persoană căreia i se poate aplica principiul *ne bis in idem*.

138. Prin urmare, orice consecință care ar rezulta dintr-o constatare (ipotetică) a Curții în sensul caracterului neadecvat al normelor Interpol de protecție a datelor nu ar avea nicio influență asupra situației specifice a reclamantului. Acest lucru ne determină să considerăm, precum mulți intervenienți care au prezentat observații în prezenta procedură, că a cincea întrebare este vădit inadmisibilă.

V. Concluzie

139. Propunem Curții să răspundă la întrebările preliminare adresate de Verwaltungsgericht Wiesbaden (Tribunalul Administrativ din Wiesbaden, Germania) după cum urmează:

- Articolul 54 din Convenția de punere în aplicare a Acordului Schengen din 14 iunie 1985 între guvernele statelor din Uniunea Economică Benelux, Republicii Federale Germania și Republicii Franceze privind eliminarea treptată a controalelor la frontierele comune coroborat cu articolul 50 din cartă și articolul 21 alineatul (1) din TFUE se opune ca statele membre să pună în aplicare o

notificare roșie emisă de Interpol la cererea unui stat terț și, prin urmare, să restricționeze libera circulație a unei persoane, cu condiția să existe o decizie definitivă adoptată de autoritatea competentă a unui stat membru cu privire la aplicarea efectivă a principiului *ne bis in idem* în raport cu acuzațiile specifice pentru care a fost emisă această notificare.

- Dispozițiile din Directiva (UE) 2016/680 a Parlamentului European și a Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice referitor la prelucrarea datelor cu caracter personal de către autoritățile competente în scopul prevenirii, depistării, investigării sau urmăririi penale a infracțiunilor sau al executării pedepselor și privind libera circulație a acestor date coroborate cu articolul 54 din CAAS și articolul 50 din Carta drepturilor fundamentale nu se opun prelucrării ulterioare a datelor cu caracter personal conținute într-o notificare roșie emisă de Interpol, chiar dacă principiul *ne bis in idem* s-ar aplica acuzațiilor pentru care a fost emisă notificarea, cu condiția ca prelucrarea să se efectueze în conformitate cu normele stabilite în această directivă.
- Cea de a cincea întrebare este inadmisibilă.